

Aktivizační a motivační výukové metody

Bc. Lucie Bednaříková

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Institut mezioborových studií Brno
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie BEDNAŘÍKOVÁ**
Osobní číslo: **H128084**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Aktivizační a motivační výukové metody**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách"(IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na studijní technologii L. R. Hubbarda
- na organizace, které tuto technologii používají
- na pana L. Rona Hubbarda
- na aplikovanou scholastiku

Součástí bude kvalitativní výzkum zaměřený na zjištění toho, jak dětem studijní technologie pomohla v učení a jaký se u nich objevil výsledek.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Hubbard, L. Ron. Učení jak se učit. Copenhagen: New Era Publications International ApS, 1997.

Hubbard, L. Ron. Základní studijní příručka. Copenhagen: New Era Publications International ApS, 2004.

Persson, Bertil. Applied Scholastics, Klíč k efektivnímu vzdělávání. Pardubice: Tiskařské středisko Univerzity Pardubice, 2012.

Vojtíšek, Z. Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství. Praha: Portál, 2004.

Vojtíšek, Z. Netradiční náboženství u nás. Praha: Dingir, 1998.

Další literatura bude obsažena v Projektu diplomové práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Monika Tannenbergerová, DiS.

Katedra sociální pedagogiky

Datum zadání diplomové práce:

30. listopadu 2012

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2014

V Brně dne 30. listopadu 2012

prof. PhDr. Pavel Mühlpachr, Ph.D.
vedoucí ústavu

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

LUCIE BEDNÁŘKOVÁ

Jméno, příjmení studenta

V Brně 8.3.2014

Podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez věcného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce s názvem Aktivizační a motivační výukové metody je zaměřena na studijní technologii, která studentům usnadňuje učení. Vzdělávání se tak stává efektivním a vede studenty k tomu, jak se mají učit. Teoretická část je zaměřena na alternativní vzdělávání a seznamuje s organizací školy Basic, která používá tuto studijní technologii ke vzdělávání dětí v České republice.

Praktická část je zpracována formou případových studií věnovaných studentům, kteří přešli z běžné státní základní školy na soukromou základní školu Basic. Popisuje z pohledu dětí a jejich rodičů, jaký je rozdíl mezi státní školou a školou Basic, z pohledu dětí a rodičů.

Klíčová slova: Alternativní vzdělávání, vzdělávání, škola, L. R. Hubbard, Basic, doučování, základní škola, scientologie, dianetika.

ABSTRACT

The thesis titled active and motivational teaching method focuses on learning technology, which facilitates the students learning, education becomes effective and teaches students how to learn. The theoretical part focuses on alternative education and introduces Basic organization which uses this technology to study the education of children in the Czech Republic.

The practical part is in the form of case studies dedicated to language learners who have switched from the normal state primary school to a private elementary school Basic. Describes the perspective of children and their parents, what is the difference between primary school and the school Basic.

Keywords: Alternative education, education, school, L. R. Hubbard, Basic, tutoring, elementary school, Scientology, Dianetics.

Děkuji paní Mgr. Monice Tannenbergerové, DiS. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

Také bych chtěla poděkovat své rodině za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé diplomové práce, a které si nesmírně vážím.

Lucie Bednaříková

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	7
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 ALTERNATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	10
1.1 VÝVOJ ALTERNATIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	13
1.2 ALTERNATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V ČR.....	17
2 APLIKOVANÁ SCHOLASTIKA	29
2.1 APLIKOVANÁ SCHOLASTIKA V ČR.....	30
2.2 APLIKOVANÁ SCHOLASTIKA VE SVĚTĚ.....	31
2.3 APLIKOVANÁ SCHOLASTIKA A JEJÍ NÁSTROJE.....	32
3 L. R. HUBBARD	33
3.1 ŽIVOT L. R. HUBBARDA.....	34
3.2 DIANETIKA.....	35
3.3 SCIENTOLOGIE.....	36
4 STUDIJNÍ TECHNOLOGIE	38
4.1 NEDOSTATEK MASY.....	38
4.2 PŘÍLIŠ STRMÝ GRADIENT.....	39
4.3 NEPOCHOPENÉ LOVO.....	40
5 ORGANIZACE BASIC	41
5.1 ZŠ BASIC BRNO	41
5.2 STUDIJNÍ CENTRUM BASIC BRNO.....	46
5.3 OHLASY DĚTÍ A RODIČŮ NA BASIC.....	47
6 PRŮBĚH DOUČOVÁNÍ A VYUČOVÁNÍ V BASICU	49
6.1 PRŮBĚH DOUČOVÁNÍ.....	49
6.2 PRŮBĚH VYUČOVÁNÍ.....	50
II PRAKTICKÁ ČÁST	52
7 VÝZKUMNÁ ČÁST	53
7.1 VÝZKUMNÝ SOUBOR	54
7.2 METODA SBĚRU DAT.....	54
7.3 PŘÍPADOVÉ STUDIE	55
7.4 ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH VÝSLEDKŮ.....	64
ZÁVĚR	66
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67

ÚVOD

Škola má v životě člověka nepostradatelnou roli. Utváří v každém z nás nové vzpomínky, vědomosti, přátele a zážitky. Z dětí se stávají samostatné a zodpovědné osobnosti a velká většina z nich se do školy těší. Těší se na to, jak půjdou do školy s novou aktovkou, kterou jim koupili rodiče. Pochlubí se spolužákům svým novým vybaveným pouzdrém a budou z nich zkušení školáci. Pak ale u studentů nadšení upadá. Do školy nechtějí ráno vstávat a hledají různé výmluvy, proč tam nejít. Nemají rádi paní učitelku a český jazyk je nebaví jako dřív. Co se stalo? Proč nastal takový zlom? Lze nalézt příčinu těchto indikátorů? Bylo by krásné vědět, jak zařídit to, aby byly děti ve škole šťastné a do školy se těšily. To je snem každého rodiče.

Publikace Škola přátelská dětem uvádí: „*Vzhledem k tomu, že každé dítě ve své proponované životní dráze čeká – nikoli zanedbatelný – počet let strávený ve škole, který i pro děti se základním vzděláním představuje více než desetinu délky jejich života, je zcela logické, že podmínky pro školní práci, od jejíž kvality se odvíjí nejen spokojenost jednotlivce, ale i společnosti, jsou základní podmínkou úspěšné školní docházky.*“¹ Ve škole dochází k osobnostní a sociální výchově. Snaží se o rozvoj každodenních dovedností. Rozvoj životních kompetencí v oblasti osobního života.²

Ne všechny děti to však mají ve škole jednoduché. Děti s označením „dys-“, mají ve škole úlevy a nemohou podle okolí fungovat normálně. Základní školu dítě určitým způsobem zvládne za pomoci učitelů. Ale co střední škola, kde už učiva přibývá a dítě musí pracovat samostatněji? A co potom na vysoké škole, kde už musí student studovat a pracovat úplně sám? Člověk je tímto označením úplně omezený. A přitom existuje metoda, která může těmto studentům pomoci. Jedná se o alternativní výukovou metodu, kterou využívá organizace Basic v České republice i na Slovensku.

Základní a mateřská škola Basic a Studijní centrum Basic v Brně se zaměřuje na to, aby byly děti motivované, všemu rozuměly, učení je bavilo a byly ve škole aktivní. Organizace Basic používá speciální studijní metodu a podstatou je, aby děti všemu, co se učí, správně rozuměly.

---

¹ www.msmt.cz/file/26081/download/

² VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: AISIS, 2006. s. 13.

Důležité je odstranit u dětí nepochopení. Pokud dítě něčemu nerozumí, objevují se u něj různé projevy. L. R. Hubbard tvrdí, že tyto projevy je možno zvládnout, když člověk ví, proč vznikly. A tím je možné odbourat problémy v učení. Děti mají chuť se učit a baví je to.

Na základní škole Basic pracuji jako třídní učitelka u dětí v 1. třídě. Mám tuto metodu vyzkoušenou osobně a musím potvrdit, že opravdu funguje. Jedná se o školu s jedinečným přístupem a metodou učení. I když organizace vznikla nedávno, má velmi pozitivní výsledky. Jejím hlavním cílem je pomoci dětem, aby byly šťastné a spokojené.

Moje diplomová práce nese název „Aktivizační a motivační výukové metody“. Svoji práci jsem si dovolila v teoretické části zaměřit především na studijní technologii a organizaci Basic. Tuto metodu pokládám za velmi zajímavou a dosud ne úplně známou. V práci se dále věnuji alternativnímu vzdělávání. Praktická část je zaměřena na porovnání státní základní školy a základní školy Basic, která používá k výuce studijní metodu. Cílem je zjistit, jaký je rozdíl mezi těmito školami.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ALTERNATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Každý člověk se narodil jako nepopsaná strana. To si přinášíme do života i do školy. Vzdělávání můžeme chápat jako rozvíjení totožnosti a její odhalování.³

Pojem alternativní vzdělávání nebo alternativní škola nemá jasně daný význam. Pojem má mnoho významů a proto se definice u každého autora liší. Slovo alternativní pochází z latinského výrazu „alter“. V překladu to znamená jiný, odlišný, náhradní, zástupný, druhý a předpokládá výběr z více variant.

Velmi srozumitelná a jasná mi připadá definice alternativní školy od Průchy, který termín vymezuje takto⁴: „*Jako alternativní budeme chápat všechny druhy škol, soukromé i státní, které mají jeden podstatný rys – odlišují se od hlavního proudu standardních (běžných, normálních) škol dané výchovně vzdělávací soustavy.*“

Pedagogická encyklopedie popisuje: „*Alternativní školy svými inovačními programy a postupy cíleně odstraňují (nebo chtějí odstraňovat) nedostatky tradičních škola vyhovují lépe novým požadavkům společnosti.*“⁵

Alternativní školu můžeme označit synonymy jako netradiční škola, svobodná škola, otevřená škola nebo nezávislá škola.⁶ Alternativní škola může být kterákoliv škola, státní i nestátní, která se liší pedagogickou i didaktickou specifičností od běžných základních škol. Mnoho lidí se domnívá, že alternativní školy jsou pouze soukromé. V České republice ale existují v rámci státního školství základní školy s rozšířeným vyučováním. Tyto školy se liší tím, že mají více času vyhrazené pro určité předměty. Najdeme zde matematické třídy, třídy zaměřené na výuku cizích jazyků nebo sportovní třídy.⁷

Rýdl v Učitelských listech 6/2001-2002 o vymezení pojmu alternativní uvádí: „*Z užšího hlediska se jedná jen o ty školy, které byly označovány pojmem „alternativní“ od 70. let minulého století, v období nespokojenosti veřejnosti s obsahem a organizací veřejného školství a zakládání škol podle představ určitých skupin veřejnosti. Z tohoto*

---

³ PIKE, G., SELBY, D. *Globální výchova*. Praha: Grada, 1994. s. 47.

⁴ PRŮCHA, J. *Alternativní školy*. Praha: Portál, 1996. s. 13.

⁵ PRŮCHA, J. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009. s. 107.

⁶ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělání*. Praha: Portál, 2004, s. 17.

⁷ PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2006. s. 176.

hlediska hrál prioritní roli jen a jen pedagogický přístup. Alternativní školy jsou potom ty, které pracují na základě partnerského přístupu k dětem a respektu k jejich individuálním potřebám. Protože se již podobné dílčí zkušenosti objevovaly v pedagogické praxi výuky v řadě škol s reformním nebo pokusným programem z počátku 20. století, velmi rychle se zařadily mezi alternativní školy i školy montessoriovské, jenské, daltonské, freinetovské, decrolyovské, lietzovské a částečně i waldorfské.“⁸

Alternativní školy mají několik společných rysů. Jedná se o důležitost svobody studenta i učitele, rozvoj tvořivosti a samostatnosti. Metody a formy učení jsou netradiční a u těchto typů škol nenajdeme prvky stereotypu.⁹

Alternativní školy bývají nazývány jako „škola hrou“, kde se užívají jiné metody výuky. Školy se liší, ale několik znaků mají stejných¹⁰:

- Snaží se u dětí vyvolat přirozený zájem o vzdělání a o poznávání nových věcí.
- Užívají slovní hodnocení dětí.
- Hodina je postavena podle individuálních potřeb žáků.
- Vyučování nezahajuje ani neukončuje zvonění.
- Velmi důležitý je vztah mezi dítětem a pedagogem.
- Podstatná je úzká spolupráce mezi školou a rodiči žáků.
- Dochází k neustálé motivaci dětí, rozvoj komunikace a aktivního přístupu dítěte ke vzdělávání.
- U dětí je budována zodpovědnost za jejich jednání.
- Předměty jsou propojovány, aby děti lépe chápaly souvislosti.

Rýdl (1999) se pokusil vymezit rozdíly mezi tradiční a alternativní školou z hlediska metodického a didaktického vzdělávání.¹¹

Tradiční forma

- Děti se musí učit podle předem stanoveného rozvrhu, který je pevný.
- Pouze předané informace učitelem jsou pravdivé.

---

⁸ <http://www.alternativniskoly.cz/pouzite-termíny/alternativni-skoly/>

⁹ JÚVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 43.

¹⁰ <http://www.alternativniskoly.cz/>

¹¹ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 32.

- Žák musí plnit úkoly, které mu zadá učitel.
- Je kladen důraz na učení z paměti.
- Děti pracují spíše jako jednotlivci.
- Učení je omezeno pouze na místnost třídy.
- Není kladen takový důraz na tvořivost a iniciativu žáků.

Alternativní škola

- Rozvrh a organizace výuky je zaměřena na individuální potřeby dítěte a je flexibilní.
- Učitel je v roli poradce a partnera.
- O úkolech si rozhoduje žák sám.
- Důraz je kladen na samostatnost a motivaci dítěte k činnosti.
- Důležitá je spolupráce ve skupinkách.
- Ve škole je podstatný rozvoj zdvořilosti a intelektu.
- U vzdělávání je možný rozvoj zdvořilosti a iniciativy.

Je důležité se také zaměřit na základní funkce alternativních škol, protože vlastnosti těchto škol se mohou shodovat s vlastnostmi běžných škol.

Základní funkce alternativních škol¹²:

1. Funkce kompenzační

Tato funkce slouží k tomu, aby vyplnila nedostatky standardních škol. Lidé mají rozmanité požadavky a běžné školy nejsou schopny všechny požadavky uspokojit. Pokud by bylo státní školství schopné zabezpečit všechny potřeby studia, nebyly by alternativní školy vůbec potřeba. V běžných školách však není možné vše zajistit. Alternativní školy slouží k tomu, aby poskytly lidem to, co ve školství nenachází.

---

¹² PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 32.

2. Funkce diversifikační

Státní školy se vyznačují určitým standardem a jednotností. Souhlasím s Průchou, který ve své knize uvádí, že se jedná o dobrý rys, protože tyto školy vzdělávají velké množství populace. Stejně tak shledávám jako velmi dobrou vlastnost alternativních škol jejich variabilitu. Lidé si tak v dnešní době mohou najít školu, která splňuje jejich požadavky a chtějí se právě odchýlit od běžného „stereotypu“.

3. Funkce inovační

Tato funkce je pokládána za nejdůležitější. Alternativní školy přináší experimentování a inovaci v oblasti vzdělání. K inovaci dochází v rámci organizace nebo obsahu vzdělání. Vždy se však liší podle typu škol. Může se jednat například o jinou metodu výuky, jinou komunikaci ve škole nebo o speciální předměty. Inovace, které nacházíme u alternativních škol, lze přenést i do běžných státních škol. To však není časté, protože přenos bývá složitý a není to obvyklé.

Z mého pohledu je alternativní vzdělávání velmi zajímavé a přínosné. Lidé si mohou zvolit vzdělání, které jim vyhovuje a odklonit se tak od standardního vyučování.

1.1 Vývoj alternativního vzdělávání

Historie alternativních škol sahá až do 14. stolení. Toto období je spojováno s italským jménem Vittorino da Feltre. Byl to pedagog, který v období renesance vybudoval v přírodním prostředí školu, kterou nazýval Dům radosti. V této škole se snažil rozvíjet ducha a tělo svých žáků. Postaral se o to, aby ve výuce žáci látce rozuměli. U dětí rozvíjel tvořivost, zavedl žákovskou samosprávu a odstranil ve škole tresty.¹³

Významnou osobností v oblasti alternativního vzdělávání byl v 16. stolení Michele de Montaigne. Podporoval samostatnost v činnosti žáka, samostatnost v myšlení a rozhodování. Snažil se o to, aby žáci věřili ve vlastní schopnosti a byly respektovány

---

¹³ JÚVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 28.

jejich vrozené vlohy. Nesouhlasil se scholastikou, memorováním a jednostranným přečínováním vzdělávání. Žáci si měli rozvíjet vlastní zodpovědnost a stanovovat si své cíle.

Jan Amos Komenský

Za nejpodstatnější osobnost alternativního vzdělávání lze však označit pedagoga a průkopníka v alternativním vzdělávání Jana Amose Komenského, který působil v 17. století. Jeho cílem bylo aktivní, názorné, praktické a přirozené vyučování. Vyžadoval respektování individuálních zvláštností u žáků.¹⁴ „*Má-li se toto jeviště světa zcela změnit, je nutné, aby se od nejhlubších základů změnilo všechno lidské vzdělávání, a to těmi způsoby, které ukazuje pansofie.*“ Pansofii lze definovat jako „všeobecnou moudrost“. Cílem bylo, aby lidé poznali dobro a zlo. Chtěl vyvést člověka z „labyrintu světa“, kde panoval hlad, loupeže a války. Hledal způsoby, jak odstranit příčiny nepravostí. Podstatu chápal v chybách člověka. Při nápravě společnosti viděl hlavní úlohu ve výchově a vzdělávání, ale nebyly jedinou cestu k nápravě společnosti. Vzdělání je nutné k tomu, aby lidé jednali správně. Podle Komenského je školou celý život.¹⁵

Zavedl vzdělávání pro všechny. Podle Komenského by mělo vyučování začít již doma od tří let dítěte a nemělo být „mučírnu pro mozek“, ale z mozku vycházet. Vždy by se mělo začít klíčovými slovy, aby vše bylo studentovi jasné a nedostal se do „zmatku“. Stejně tak bylo pro Komenského důležité, aby ve třídě učil pouze jeden učitel. Účelem bylo předejít zmatku ohledně metod.¹⁶

V poslední době je připomínána didaktika od Komenského. Lze ji definovat jako „umění, jak dobře učit“. To znamená, jak se učit rychle, s chutí a napevno. Jedná se o základní požadavky moderní pedagogiky. To je adekvátní motivace, racionálnost a efektivita každé výuky. Základním didaktickým zákonem u Komenského je učit se všemu příkladem, praxí a pravidlem. Tyto pravidla uplatňoval vždy ve své výuce.

---

¹⁴ <http://www.alternativniskoly.cz/pouzite-termíny/historie-as/>

¹⁵ KASPER, T.; KASPEROVÁ, D. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 21-22.

¹⁶ PERSSON, B. „*Applied Scholastics*“: *klíč k efektivnímu vzdělávání*. Praha: Applied Scholastics, 2011. s. 15.

Velmi důležité jsou didaktické principy, které Komenský rozpracoval. Tyto principy jsou doposud platné. Hlavní je podle Komenského názornost. Považoval to za „zlaté pravidlo“. Důležitá je bezprostřední smyslová skutečnost a systematickosti. Tento princip je požadován i v současnosti. Jde o hloubkovou návaznost faktů nejen v rámci předmětů, ale i mezi jednotlivými předměty. Dalším principem je aktivnost. Podstatou je vycházet z toho, co zajímá žáky, povzbuzovat jejich zájmy a vést je k aktivnímu myšlení. Důležitá je i praktická činnost. V neposlední řadě je v dnešní době žádoucí i princip přiměřenosti. Požadavkem je při vzdělávání respektovat individuální zvláštnosti a věk studentů.

Důležitost poznatků Komenského lze docenit a realizovat hlavně v dnešní době. Díla nám přináší nesčetně důležitých poznatků, které jsou zdrojem ponaučení a inspirace.¹⁷

V 18. století byl podstatným představitelem Jean Jacques Rousseau. Zastával volnou výchovu. Výchova dítěte by podle něj měla být v souladu s přírodou. Prosazoval humanizaci. Požaduje výchovu přirozenou a svobodnou bez „biflování“ a potlačování osobnosti. Konečným cílem by měl být vždy jen člověk. Důraz kladl na smyslové vnímání.¹⁸

V tomto období byl představitelem také Johann Heinrich Pestalozzi. Navázal na Rousseaua. Neodsuzoval kulturu jako Rousseau, ale naopak rozvoj podporuje a rozumí jejímu vlivu na dítě. Význam věnoval především elementární výuce.¹⁹

Lev Nikolajevič Tolstoj byl představitelem v 19. století. Odsuzoval tresty, pamětní učení a domácí úkoly. Požadoval, aby informace ze školy byly použitelné v běžném životě. Koncepce bez učebního plánu umožňovala svobodnou volbu předmětu, obsahu i metody učení. Učitel měl být pro žáky partnerem. Děti měly volnost v tom, kdy budou přicházet a odcházet do školy.²⁰

Hnutí zvané pedagogický reformismus vzniká na počátku 20. století. Stoupenci tohoto hnutí kritizovali dosavadní pedagogiku. Snažili se o novou koncepci výchovy, která

---

¹⁷ JŮVA, V. *Stručné dějiny pedagogiky*. Brno: Paido, 1997. s. 18.

¹⁸ JŮVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 32-33.

¹⁹ JŮVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 33-34.

²⁰ <http://www.alternativniskoly.cz/pouzite-termíny/historie-as/>

odpovídala podmínkám moderní společnosti. Reformismus vycházel z poznatků Rousseauovy přirozené výchovy a myšlenky volné školy od Tolstého. Inspiraci získávali u Spencera a Deweya, kteří upřednostňovali praktické a pro život prospěšné vzdělávání. Dewey tvrdí, že každý má svůj vlastní způsob zvládnání reality. Dle jeho zkušeností je deduktivní pedagogika založena na tom, že učitel je aktivní a žák je v této oblasti pasivní osoba. Učitel jako aktivní osoba předává informace studentovi. Taková situace vede k selhání ve studiu žáka. Pokud je to prodlužováno, vede to v nejhorších případech k asociálnímu životu.²¹

Mezi představitele patří Ellen Keyová, která založila individuální systém předškolní výchovy.²² Maria Montessori navrhovala způsob výuky, která se soustředila na procvičování motorických dovedností a smyslů v „připraveném prostředí“. Aktivitami, které děti vyvíjí sami, si osvojují dovednosti a vědomosti. Bez velkého zásahu dospělých se učí vyrovnat se specifickými problémy.²³ Montessori zjistila, že pokud děti citově upoutá a dostatečně zaujme, dovedou se velmi dobře soustředit a ponořit se do činnosti. Rády řeší konkrétní úkoly a pracují s předměty.²⁴

Preferovali individuální výchovné cíle a aktivnost jedince ve výchovném procesu. Přístup k výchově je pedocentrický. Snaží se, aby škola byla přitažlivá a zajímavá. Vznikají tak různé formy globalizovaného vyučování. Mezi globalizační formy řadíme i „projektové vyučování“ od Deweye. Podněty reformismu se dodnes rozvíjí v rámci alternativních škol a volnočasových aktivit. Mezi známé alternativní školy patřily montessori, waldorf nebo dalton.²⁵

V České republice se reformní pedagogika rozvíjela mezi válkami. Z ideologických pozic byla odmítána do roku 1989. V současné době existuje mnoho literatury, která o reformní pedagogice informuje společnost.²⁶

---

²¹ PERSSON, B. „*Applied Scholastics*“: *klíč k efektivnímu vzdělávání*. Praha: Applied Scholastics, 2011. s. 13.

²² JÚVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 39.

²³ RÝDL, K. *Metoda Montessori pro naše dítě: inspirace pro rodiče a další zájemce*. Pardubice: FF Univerzity Pardubice, 2013. s. 12.

²⁴ JÚVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 44.

²⁵ JÚVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 39.

²⁶ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 27.

Ze snahy o přesné měření výchovně-vzdělávacího procesu vychází směr experimentální pedagogika. Představitelem je Alfred Binet, který se snaží o uvedení do praxe inteligenční testy.²⁷

Od konce 60. let se rozvíjí antiautoritativní pedagogika. Snažila se odstranit autoritativní charakter výchovy a vytvořit model výchovy bez útlaku. Důležitý je rozvoj sebevědomí studentů a formovat politické vědomí, rozvíjet lidskou solidaritu a odstranit potlačování základních potřeb. Odmítá tradiční formy, ne však výchovu. Usiluje o nové pojetí výchovy tak, aby byl rozvoj osobnosti svobodný.

Naproti tomu hnutí antipedagogika striktně výchovu odmítá. V posledních dvou desetiletích se s tímto směrem setkáváme v Západní Evropě. Stoupenci kritizovali výchovu a výchovná zařízení. Podle jejich názoru při výchově dospělí s dětmi manipulují a chtějí je ovládnout. Pozitivně se staví pouze ke vzdělávání, které nemá výchovný charakter. Jinak se jedná o deformaci lidské přirozenosti.

Zastánci hnutí antiautoritativní pedagogiky a antipedagogiky měli snahu zabránit tomu, aby výchova měla deformační vliv na jedince. Měla vést k harmonickému a plnému rozvoji.²⁸

1.2 Alternativní vzdělávání v České republice

Alternativní školy jsou všechny školy bez ohledu na zřizovatele, ať už jsou to školy státní nebo soukromé. Odlišují se určitou pedagogickou a didaktickou specifičností od běžných škol. Existuje mnoho typů alternativních škol. Je velmi obtížné se v alternativním vzdělávání orientovat z hlediska jejich variability a množství.

Byla proto vytvořena typologie alternativních škol. Školy jsou tak rozděleny do tří hlavních skupin. Jedná se o klasické reformní školy, církevní školy a moderní alternativní školy.²⁹

---

²⁷ JÚVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 40.

²⁸ JÚVA, V. et al. *Základy pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. s. 41.

²⁹ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 37.

Klasické reformní školy

Tyto školy vznikaly v 1. polovině 20. století. Řadíme sem školy waldorfské, montessoriovské, freinetovské, jenské a daltonské. V České republice působí v alternativní oblasti školy waldorfské, montessoriovské a daltonské.

Waldorfská škola

„Waldorfská škola je druh alternativní školy realizující waldorfskou pedagogiku. Důraz je kladen na rozvíjení nejen intelektu dětí, ale také citů, estetických postojů, pracovních návyků aj.“³⁰

Zakladatelem je Rudolf Steiner. Vytvořil koncepci s názvem antroposofie. Jedná se o filosoficko-pedagogickou soustavu o výchově člověka. Prakticky byly tyto informace užité ve školách, které se rozšiřovaly nejdříve v Německu a později i v zemích Evropy, v Austrálii, USA a Kanadě.

Z pohledu didaktického a pedagogického můžeme waldorfskou školu popsat několika charakteristikami:

- Waldorfská škola je nestátní škola, kdy zřizovatelem je soukromá osoba. U nás jsou tyto školy státem uznávané jako experimentální školy.
- Tyto školy jsou dvanáctileté. Základní stupeň tvoří 1. - 8. ročník a vyšší stupeň je 9. - 12. ročník. Volnou součástí tvoří i mateřské školy.
- Vzdělávání je vedeno tak, aby se podněcovala a rozvíjela aktivita dítěte. Jsou podporovány jeho zájmy a potřeby. Vyučování je rozděleno do časových bloků, kdy se žáci po určitou dobu zabývají týmiž předměty. Za důležité jsou považovány esteticko-výchovné a pracovní předměty. Důraz je kladen i na cizí jazyky.
- Učitelé ve waldorfských školách nejsou vázáni osnovami tradičního školství. Výuka je tvořena společně s žáky a částečně i jejich rodiči. Mezi žáky se klade důraz na principy harmonické spolupráce a sociálního partnerství. Výchova je vedena v rámci křesťanské morálky.

---

³⁰ PRŮCHA, J. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009, s. 305.

- Za vedení ve waldorfské škole neodpovídá ředitel, jak to obvykle bývá, ale celý pedagogický sbor. Důležitá je i velmi blízká spolupráce s rodiči a přáteli waldorfské školy. Jedná se o soukromý typ škol, kdy část školného platí rodiče a část je hrazena státem či z jiných zdrojů.³¹

Waldorfská škola patří mezi nejrozšířenější typ alternativních škol. V České republice existuje několik waldorfských škol základních i mateřských. Tyto školy byly schváleny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Dostávají proto stejné finanční prostředky jako státní školy.³²

Montessoriovská škola

Zakladatelkou této alternativní školy je Marie Montessori, italská lékařka. Vytvořila teorii elementárního vzdělávání a předškolní výchovy. Můžeme ji označit za důležitou představitelku reformního hnutí.³³

Původně Montessori pracovala s mentálně postiženými dětmi. V roce 1907 založila v Římě školu s názvem „Dům dětí“. Cílem bylo vytvořit prostředí, kde se dítě rozvíjelo samo spontánně a působil zde výrazný pedocentrismus. Podařilo se tak vytvořit místo s originálními edukačními podmínkami. Při tvorbě vycházela ze zkušeností, které nashromáždila při práci s mentálně postiženými dětmi. Podstatné pro ni bylo také její vlastní pozorování dětí.

Škola Montessori má řadu specifických charakteristik, kterými se odlišuje od běžných škol:

- Nabízí prostředí, kde se může dítě svobodě a normálně rozvíjet. Vzdělávání probíhá v tzv. senzitivních fázích. Můžeme to definovat jako období, kdy je dítě velmi vnímavé a dovede lépe chápat určité jevy. Výuka je proto uspořádána tak, aby byla uzpůsobena požadavkům pro jednotlivé fáze. Prostor je upraveno pro individuální potřeby dítěte a může začít normální výchova.

---

³¹ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 37-39.

³² PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 39.

³³ VÁŇOVÁ, R. et al. *Studijní texty k dějinám pedagogiky*. Praha: PedF UK, 1985. s. 143.

- Předem připravené prostředí umožňuje ve vzdělávání individualitu. Jsou užívány specifické pomůcky, které pomáhají dětem při učení.
- Ve škole stojí učitel v pozadí a důležitá je vnitřní tvořivost dítěte. Byla užívána tzv. polarizace pozornosti. Tato metoda vznikla, když se pozorovaly děti při hře. Polarizace pozornosti spočívá v tom, že dítě je soustředěno vytrvale na určitou činnost. Škola Montessori se drží vzdělávacího principu, který vypovídá o postavení dítěte k vychovateli: „Pomoz mi, abych to mohl udělat já.“
- Důležitou charakteristikou je také slučování dětí různého věku. Je odmítáno přísné rozdělování dětí podle toho, v jakém jsou ročníku. Záměrem je, aby v takto věkově smíšených kolektivech panovala harmonie, spolupráce a vzájemná pomoc mezi spolužáky. Jedinec je respektován skupinou a může bez obtíží uplatňovat svoje potřeby.
- Podstatnou roli ve škole hraje tzv. kosmická výchova. Jde o seznámení dítěte s přírodním prostředím okolo nás. Cílem je ukázat jejich vzájemné vazby. Je utvářena zodpovědnost uměle vytvořené civilizace a kultury. K tomu dopomáhá tzv. projektové vyučování.

Montessoriovská škola se rozšířila v mezinárodním měřítku. Nejvíce v Německu a Nizozemí. Jedná se především o mateřské školy a základní školy. Vyrábí se mnoho pomůcek, které jsou označovány jako výrobky. Vznikly na principu zásad Montessoriové.³⁴

Daltonská škola

Zakladatelkou školy je Helena Parkhurstová. Svoji experimentální školu založila na základě podnětů, které získala od Marie Montessori, se kterou spolupracovala.

Studenti v daltonské škole mají svobodu a jsou odpovědní sami za sebe. Každý žák má utvořen na měsíc svůj vlastní plán práce. Jsou vymezeny výsledky, kterých musí žák dosáhnout. Sám si za tyto výsledky zodpovídá. Každé dítě si pracuje svým vlastním tempem. Na základě samostatné činnosti získávají žáci osobní zkušenosti.

---

³⁴ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 41-42.

Důraz se klade na spolupráci. U dětí se utváří demokratické a sociální vědomí. Při výuce je rozložena práce skupinová, individuální i v rámci celé třídy. Žáci vypracovávají zadané úkoly a samostatně si určují pořadí, ve kterém budou dané úkoly plnit.

Daltonská škola byla často označována jako „škola s uvolněnou třídní strukturou“. Jedná se o velmi důležitý rys tohoto typu škol. Při praktické realizaci vzniká celá řada potíží, kvůli kterým bývá daltonská škola kritizována.

Učitel funguje opět jako rádce, odpovídá na dotazy a snaží se o to, aby rozdíly mezi jednotlivými žáky nebyly příliš velké.³⁵ Odmítá autoritativní postavení a funguje jako pomocník a průvodce.

Učitelé se řídí třemi hlavními principy - samostatnost, zodpovědnost a spolupráce. Pokud se těmito zásadami pedagog nedrží, nemůže potom působit na studenty a předávat jim informace.³⁶

V České republice se daltonským programem řídí Asociace českých daltonských škol v Brně.³⁷

Církevní školy

Jedná se o nestátní typ alternativní školy. Od roku 1989 se tyto školy rozšířily i v České republice. Spočívají především ve specifických pedagogických a didaktických.

Církevní školy mohou bez problémů uskutečňovat všechny formy studia. Mívají nárok i na dotace od státu. Ve školách jsou naplánovány cíle a obsahy vzdělávání. Na rozdíl od běžných škol zavádějí předměty, které už běžně nejsou vyučovány. Je to např. latina a náboženství. Velký důraz se klade na cizí jazyk, který je zde hojně vyučován.

Církevní škola má ideologický princip výchovné činnosti. Spadají sem principy křesťanství, kulturní tradice a křesťanské etiky. Některé církevní školy jsou alternativní z té strany, že připravují některé studenty na takové profese, které nejsou pokryty

---

³⁵ ŠMAHELOVÁ, B. *Nástin vývoje pedagogického myšlení*. Brno : MSD, 2008, s. 60.

³⁶ WENKE, H.; RÖHNER, R. *Ať žije škola: daltonská výuka v praxi*. Brno: Paido, 2000, s. 87.

³⁷ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 44.

standardními školami. Může se jednat například o administrátora v církevních úřadech, připravují studenty pro zdravotní, náboženskou nebo charitativní činnost apod.³⁸

Moderní alternativní školy

Moderní alternativní školy souhrnně označují všechny alternativní školy, které nejsou zřizovány církevními nebo náboženskými organizacemi a nejsou odvozovány od klasických reformních škol. Tyto školy mají značně rozsáhlý počet variant v různých zemích. Většinou se jedná o školy soukromé, ale najdeme i školy státní. V názvech těchto škol je velká pestrost.

V zahraničí je rozmach moderních alternativních škol velmi velký. Každý rok vznikají nové a specifické alternativní metody. Školy je využívají, protože se chtějí odlišovat od standardních škol. V důsledku velkého vzrůstu inovačních aktivit vznikají tyto moderní alternativní školy především v USA. Tento rozvoj alternativního vzdělávání je označováno jako „restrukturalizace vzdělávání“.

Moderní alternativní školy jsou zřizovány hlavně na základě iniciativy pedagogů a rodičů, kteří jsou nespokojeni s běžnými školami a chtějí školu podle vlastních představ. Tyto školy se opírají o ideje. Jde o zvláštní „antiautoritativní výchovu“, hnutí za „odškolení“ vzdělávání, hnutí za řádné respektování práv dítěte apod. Tyto proudy jsou ovlivněny psychologickými teoriemi.

V těchto školách jsou uplatňovány principy reformního vzdělávání, ale jsou uplatňovány ještě radikálněji. Jde především o velké zapojení rodičů do mimoškolních aktivit, o konkurenci mezi žáky, pro vzdělávání je využíváno mimoškolní prostředí, flexibilní seskupování dětí, uplatňování projektové výuky, odstranění hranic mezi vyučovanými předměty a není kladen důraz na školní výsledky.

Moderní alternativní školy jsou více flexibilní a méně dogmatické. Vyznačují se hlavně svoji dynamičností. Mezi nejvýznamnější typy alternativních škol v České republice patří:

---

³⁸ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 45-47.

- Projekt Začít spolu
- Projekt Zdravá škola
- Komunitní škola a vzdělávání
- Projektové vyučování
- Otevřená škola, otevřené vyučování
- Kooperativní učení, vyučování, škola

V zahraničí se jedná o:

- Cestující školy
- Magnetové školy
- Mezinárodní školy
- Nezávislé školy
- Školy s volnou architekturou
- Přesahující školy
- Školy s imerzním programem
- Integrované jednotné školy

Mezi alternativy z hlediska organizačních forem vyučování patří:

- Hromadné vyučování
- Individuální vyučování
- Kolektivní vyučování
- Týmové vyučování
- Projektová soustava
- Vzájemné vyučování
- Skupinové vyučování
- Programové vyučování
- Diferencované vyučování

Tyto typy vyučování se v praxi většinou různým způsobem kombinují.

Existuje i několik typů a alternativních metod a postupů:

- Metoda diskuze
- Televizní výuka
- Projektová metoda
- Učení v etapách
- Brainstorming
- Hypnopedie
- Kritické myšlení
- Partnerská výuka
- Učení v životních situacích
- Výuka podporována počítačem
- Partnerská výuka
- Inscenační metody
- Výuka podporovaná počítačem³⁹

V České republice existuje mnoho dalších alternativních škol.

Zdravá škola

Pojem zdraví neznačí pouze zdraví fyzické, jak se může většina lidí domnívat. Během posledních let došlo k posunu v pojetí pojmu „zdraví“. Pod tento termín v souvislosti se Zdravou školou spadají zdravé mezilidské vztahy, zdravý životní styl, zdravá strava, ale také zdravá škola, zdravé město či zdravá krajina.⁴⁰

Zdravá škola je projektem Světové zdravotnické organizace pro Evropu, Evropské unie a Rady Evropy. Snahou je, aby škola byla zdravá. Pokud měly školy zájem o tento program, vypracovaly vlastní projekt podle metodiky „Program podpory zdraví ve škole“.

---

³⁹ PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. s. 48-50.

⁴⁰ HAVLÍNOVÁ, M. *Program podpory zdraví ve škole: rukověť projektu Zdravá škola*. Praha: Portál, 1998. s. 21.

Tím, že si každá škola vypracovala svůj vlastní projekt, nelze Zdravou školu přesně specifikovat. Za důležité je pokládána fyzická, psychická a sociální pohoda. Ve Zdravé škole se snaží vytvořit takové prostředí, aby se zde děti cítily dobře a celkově zde vládla zdravá atmosféra. Podstatná je pohoda prostředí, zdravé učení a otevřené partnerství.

Děti mají ve škole možnost výběru. Ve škole panuje klidná a otevřená atmosféra. Snaží se o integraci postižených do prostředí a o rozvoj komunikace. Studenti ve škole spolupracují, jsou samostatní a zodpovědní za své jednání. Škola respektuje potřeby jednotlivce a ke studentům přistupuje individuálně.

Zdravé školy mají určité společné prvky:

- Uspořádání třídy bývá neobvyklé.
- Délka vyučování nebývá stabilní.
- O přestávkách mají děti k dispozici tělocvičnu, hřiště nebo dvůr.
- Pokud jsou o dítěti podávány informace, je u toho přítomné i dítě.
- Děti mají k jídlu více ovoce, zeleniny, ryb a sójových výrobků. Je omezen tuk a bílkoviny.
- Ve škole působí žakovský parlament, vydávají se noviny pro děti a funguje dětské rozhlasové vysílání.
- Rodičům je poskytnuta možnost zúčastnit se výuky jejich dětí.

Ve škole ještě existuje velké množství aktivit, jako školní akademie, soutěže, jarmarky, výstavy, výlety, ozdravné pobyty, keramika, jóga, exkurze, tábory nebo sportovní zápasy.⁴¹

Projekt Zdravá škola je založen na holistickém modelu zdraví. Plně koresponduje s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.⁴²

---

⁴¹ <http://www.alternativniskoly.cz/category/zdrava-skola/>

⁴² MACHOVÁ, J. et al. *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada, 2009. s. 268.

Začít spolu

Tyto školy vznikaly původně v 90. letech v USA pod názvem Step by step. Vycházelo se z poznatků o lidském mozku a procesu učení. Důležitá byla i praxe z ostatních škol.

U nás škola Začít spolu vznikla jako součást Projektu podpory vzdělávání Open Society Fund. S tímto programem existují školy základní a mateřské.

Ve škole Začít spolu má každá třída své uspořádání. Je rozdělena na tzv. centra aktivity. Třída je vybavena stolečky a přístupnými policemi, na kterých jsou různé pomůcky, které jsou rozděleny podle zaměření centra.

Vyučování učitel vždy začíná tím, že se společně s dětmi posadí na koberec a povídají si. Sdělují si nové zážitky, své pocity a pedagog je seznámí s programem, který je ten den čeká. Po společném povídání ve většině případů následuje český jazyk nebo matematika. Průběh výuky záleží na učiteli. Důležité je, aby děti byly co nejaktivněji zapojeny do výuky.

Učivo je vybíráno tak, aby se vztahovalo ke školnímu vzdělávacímu programu. Děti se každý týden učí jiné téma. Sami si určují, které centrum navštíví. Za týden musí projít všechna centra. V těchto centrech plní připravené úkoly individuálně, skupinově, podle svého vlastního tempa a sami si určují způsob plnění. Je tak rozvíjena dětská tvořivost. Ke všem dětem učitel přistupuje individuálně. Pokud jsou děti s prací hotovy, dostávají další práci. Každou práci si žáci nejdříve ohodnotí sami a až potom se vyjadřuje učitel nebo to dělají všichni společně. Veškeré své práce studenti ukládají do svých složek během celého školního roku a rodič nebo učitel tak může sledovat pokroky dítěte. Učitel má čas věnovat se dětem, které potřebují větší pozornost. V centrech pracují i asistenti, kteří fungují stejně jako pedagogové. Záleží však individuálně na každém centru.

Ve škole Začít znovu se klade velký důraz na multikulturní výchovu. Podstatná jsou i pravidla ve třídě. Ty tvoří děti společně s učitelem. Sami navrhují, co by v nich mělo být a to podepíší. Je to pro ně významnější, než kdyby jim je někdo určil.⁴³

---

⁴³ <http://www.alternativniskoly.cz/category/zacit-spolu/>

Myšlenkou programu je podpořit ve 29 zemích, kde jsou školy s programem Začít spolu, rozvoj pluralitních společností. Chtějí, aby děti zažily vzdělávání a výchovu, což je v souladu s demokratickými principy. Snaží se o respektování žáků, chtějí je vést k odpovědnosti a kritickému myšlení.⁴⁴

Domácí vzdělávání

Tento typ vzdělávání vznikl v 60. letech v USA. V současné době je legální ve všech zemích Evropské unie, kromě Německa. Od roku 2005 je v České republice označeno jako individuální vzdělávání. Mělo by být umožněno na všech základních školách a má plnit povinnou školní docházku na 1. stupni základní školy. Je důležité, aby si rodiče vhodně vybrali školu. Problémem může být totiž spolupráce mezi rodiči a školou. Od roku 2007 probíhá i ověřování domácího vzdělávání na 2. stupni základní školy.

Existuje několik podmínek, za kterých jsou děti v domácím vzdělávání:

- Děti může vzdělávat pouze rodič, který má minimálně středoškolské vzdělání s maturitou. V případě 2. stupně musí být rodiče vysokoškoláci.
- Pokud rodiče nedodrží podmínky domácího vzdělávání, může škola zrušit dítěti individuální vzdělávání.
- Žáci jsou vzděláváni v rámci platného základního vzdělávání.
- V určitých časových úsecích jsou žáci ve škole přezkoušeni. Výsledky dostávají v rámci slovního hodnocení.

Žáci se mohou účastnit školních akcí. Rodiče velice blízce spolupracují se školou. Učitelé jim pomáhají sestavit učební plán a vybrat vhodné učebnice.

Výhodou domácího vzdělávání je, že rodiče umí své děti dobře motivovat. Znají své děti nejlépe a nemusí je hodnotit, protože sami dobře vědí, co jejich dětem jde a co nejde. Důležité pro ně je dobro jejich dítěte. Úkolem rodičů je zajistit dětem sociální kontakt, když nenavštěvují školu a nejsou v kolektivu. Nevýhodou je, že rodiče

---

⁴⁴ KARGEROVÁ, J.; KREJČOVÁ, V. *Vzdělávací program Začít spolu: metodický průvodce pro I. stupeň základní školy*. Praha: Portál, 2003. s. 12.

nemohou srovnat vědomosti svých dětí s jejich vrstevníky. Jelikož se jedná o velmi náročnou práci, vznikají různé kluby pro rodiče, kteří děti vzdělávají doma a diskuze, kde mohou sdělovat své zkušenosti.⁴⁵

V České republice jsou společnosti, které propagují domácí vzdělávání. Jedná se o Asociace domácího vzdělávání a Sdružení přátel domácí školy. Od září 2001 je domácí vzdělávání pro děti, které mají specifické vzdělávací potřeby, jako jsou velmi nadané děti nebo děti s problémy v učení.⁴⁶ Nadání můžeme definovat jako „*předpoklady na straně osobnosti, které podmiňují mimořádně úspěšnou činnost, výkon a produktivitu v určité oblasti.*“⁴⁷ Problémy s učením mají děti s ADD, které prožívají školu jinak. Je to pro ně místo, kde zažívají neúspěch, cítí se frustrované a ztrácí sebedůvěru.⁴⁸

---

⁴⁵ <http://www.alternativniskoly.cz/category/domacivzdelavani/>

⁴⁶ VALIŠOVÁ, A. et al. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2010. s. 101.

⁴⁷ HŘÍBKOVÁ, L. *Nadání a nadání*. Praha: Grada, 2009. s. 41.

⁴⁸ SERFONTEIN, G. *Potíže dětí s učením a chováním*. Praha: Portál, 1999. s. 63.

2 APLIKOVANÁ SCHOLASTIKA

Aplikovaná scholastika nebo také Applied Scholastics. V angličtině tento termín znamená aplikovaná pedagogika. Pojem můžeme také definovat jako *umění vyučovat ve vztahu k realitě*. Zakladatelem Aplikované scholastiky je L. R. Hubbard.⁴⁹

Aplikovaná scholastika byla založena v USA v roce 1972. Je to mezinárodní neziskové vzdělávací hnutí, které je administrováno Asociací pro lepší žití a vzdělávání. V některých zemích se dokonce stala průkopníkem. V několika zemích je akreditována národními radami pro vzdělávání. Centrum je Applied Scholastics International St. Louis, Missouri, USA. Je zde distribuována literatura a jedná se o mezinárodní sídlo učení.⁵⁰

Organizaci vytvořila skupina učitelů. Cílem bylo vytvořit místo, které pomůže zachránit studenty nezvládající vzdělávací systém běžného školství. Zakladatelé byli ohromeni počtem studentů, kteří nebyli schopni použít informace, které nastudovali. V důsledku toho mnoho studentů studia zanechalo. V současné době Aplikovaná scholastika spolupracuje s více než 45 státy. Nabízí programy pro učitele, komunitní vzdělávání, doučování a má více než 300 přidružených škol.⁵¹

Posláním Aplikované scholastiky je poskytnout efektivní vzdělávací služby a materiály na základě studijní technologie vyvinuté L. R. Hubbardem. Studijní technologie učí společnost, jak se má učit.

Vizi Applied Scholastics je svět bez ngramotnosti, kde jsou zvýšeny vzdělávací standardy a normální je efektivní výuka. Představují si svět, kde budou lidé posílení vzděláním. Budou dosahovat svých cílů a zlepší se jejich životy. Tím by se vytvořila nová civilizace založená na porozumění a znalostech.⁵²

---

⁴⁹ PERSSON, B. *Applied Scholastics: klíč k efektivnímu vzdělávání*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. s. 8.

⁵⁰ PERSSON, B. *Applied Scholastics: klíč k efektivnímu vzdělávání*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. s. 31.

⁵¹ <http://www.able.org/appliedscholastics>

⁵² <http://www.appliedscholastics.org/about-us/our-mission.html>

2.1 Aplikovaná scholastika v České republice

Aplikovanou scholastiku založila v České republice Andrea Macháčková. V rámci této organizace založila v oblasti České republiky a Slovenska přes 40 zařízení.⁵³

Mezi ně patří anglická škola LITE, která používá studijní technologii pro výuku angličtiny u dospělých. Slovo LITE je zkratka složená z počátečních písmen anglických slov Life Improvement Through Education (tj. Zlepšování života pomocí vzdělávání). Podle lektorů je důležité - mluvit, mluvit, mluvit. Stejně jako rodilí mluvčí. Jako první se učí studenti slova a pak přechází na věty. Vše, co se naučí, hned používají v praxi. 80% času z výuky studenti mluví a procvičují komunikaci. Lektori poskytují tolik látky, kolik je student schopen zvládnout. Nepostupují dál, dokud nemají jistotu, že látku žáci plně ovládají. LITE má v České republice pobočky v Praze, Brně, Jihlavě, Pelhřimově, Olomouci, Ostravě, Plzni, Českých Budějovicích, Hlinsku, Hradci Králové, Chrudimi, Jablonci nad Nisou, Liberci a Pardubicích.⁵⁴

Dalším zařízením Aplikované scholastiky jsou Studijní centra BASIC. Tato studijní centra se snaží pomoci dětem, které mají potíže s učením. Jedná se o děti, u kterých nebyly dostatečně upevněné základy v učení nebo děti, u kterých byla diagnostikována dyslexie. Dyslexie je definována jako narušená schopnost čtení. Způsobuje nejen problémy ve čtení, ale i v hláskování a psaní. V zahraničí je dyslexie brána jako celoživotní neurologicky podmíněná odlišnost. Existují však různé teorie o vzniku. Portešová se ve své knize drží teorie, že dyslexie je nedokonalé fonologické zpracování řeči. U dyslektiků je narušena schopnost rozpoznávat, vybavovat si a uchovávat základní funkční jednotky řeči, tzv. fenomény.⁵⁵ Cílem je dětem individuálně pomoci a upevnit u nich základy v učení. Tímto přístupem dochází u dětí tedy k nápravě.

Nově funguje v České republice Základní a mateřská škola BASIC v Brně a v Praze. Škola je zaměřena na to, aby byly u dětí upevněny základy v učení a předcházelo se problémům v učení. Studentům se učitelé věnují individuálně a děti ve výuce postupují svým tempem. Důležité je, aby děti všemu rozuměly.

---

⁵³ PERSSON, B. *Applied Scholastics: klíč k efektivnímu vzdělávání*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. s. 44.

⁵⁴ <http://www.lite.cz/>

⁵⁵ PORTEŠOVÁ, Š. *Rozumově nadané děti s dyslexií*. Praha: Portál, 2011. s. 12.

2.2 Aplikovaná scholastika ve světě

Aplikovaná scholastika působí po celém světě. Zmíním proto několik zemí, kde se vyskytuje.

USA

V USA jsou školy využívající studijní technologii na Floridě, v Chicagu a v New Jersey. Na Floridě byla škola založena před více než 20 lety. V roce 2010 zde bylo zapsáno 118 studentů v základní a mateřské škole. Studuje zde mnoho studentů z různých zemí, nejvíce běloši a hispánci. Škola v Chicagu byla založena nedávno a čítá okolo 60 studentů v základní a mateřské škole.

Škola v New Jersey dosahuje podle výzkumů nejpozoruhodnějších výsledků. Jedná se o malou školu, kterou děti navštěvují od jeslí až po 8. ročník. Tuto školu navštěvuje přes 60 studentů.

Anglie

V Anglii v Brixtonu byl dělán s žáky výzkum. Studenti byli rozděleni do dvou skupin a v každé jich bylo 12. Jedna skupinka absolvovala kurz čtení, kdy byla použita studijní technologie. Druhá skupina pokračovala normálně ve výuce. U studentů, kteří pokračovali normálně ve výuce, nenastaly žádné změny. U dětí, které studovaly pomocí studijní technologie, vzrostla schopnost číst.

Zimbabwe

V roce 1994 byla v Zimbabwe představena studijní technologie. Představitelé vzdělávání ji přijali kladně a hrála velkou roli při zvyšování kvality ve vzdělávání. Zástupci Applied Scholastics vyškolili přes 15 000 učitelů a studijní technologií bylo vyučováno více než 600 000 studentů. Zvýšila se kvalita v oblasti gramotnosti, porozumění a použití naučené látky v praxi.

Aplikovaná scholastika působí také v Dánsku, Venezuele, Číně, Kanadě, Mexiku a v dalších zemích.⁵⁶

2.3 Aplikovaná scholastika a její nástroje

Nástrojem Aplikované scholastiky je studijní technologie vytvořená L. R. Hubbardem. Dovede popsat projevy, které člověku při studiu brání. Díky technologii studenti vědí, jak studovat a naučené látce rozumí. Nejde jen o mechanické učení. Důležité je umět použít v praxi to, co se člověk naučí.

Neodbourávání bariér může způsobit řadu potíží:

- Žák nedovede prakticky používat naučené informace.
- Student zapomíná, co se naučil.
- Student nerozumí vyučované látce.
- Student může úplně zanechat studia.
- Student může ztratit zájem o školní předmět.

Podstatou je, aby studenti všemu, co se učí, rozuměli. Studovat by měli vždy od nejjednoduššího ke složitějšímu, aby měli pevné základy a mohli získávat nové informace. Stejně tak je důležité, aby studenti měli představu o tom, co se učí. Musí vědět, jak věci vypadají a získat o nich masu (hmotu).

---

⁵⁶ PERSSON, B. „*Applied Scholastics*“: *Klíč k efektivnímu vzdělávání*. Praha: *Applied Scholastics*, 2011. s. 31-35.

3 L. R. HUBBARD

Hubbard je poskytovatelem praktických řešení problémů lidstva, které jsou palčivé. Patří k nejuznávanějším filantropům všech dob. Je považován za nejvlivnějšího autora. Je to díky jeho práci, kdy vydal přes 250 mil. výtisků a desítky mezinárodních bestsellerů.

Nejlépe ho však může popsat jeho prohlášení: „*Rád pomáhám ostatním a považuji za svou největší radost v životě vidět člověka, který se sám osvobodil od stínů, které zatemňovaly jeho dny.*“ Snažil se, aby sociálně vylepšil více než sto zemí po celém světě. Snažil se najít cestu ke štěstí.⁵⁷

Díla Hubbarda jsou dnes studovány po celém světě a jsou tvořena z více než 5 000 spisů. Za svoji práci dostal mnoho ocenění a řádů. Popularita jeho děl je způsobena účinností jeho metod. Zlomový byl rok 1950, kdy vyšlo jeho dílo Dianetika: Moderní věda o duševním zdraví. Tím na sebe soustředil pozornost široké společnosti. Tato kniha znamenala způsob řešení příčin problematiky zločinu, šílenství, válek a dalších projevů iracionálního chování. Systém dianetiky slouží ke zlepšování sebe a svých blízkých.

Vyřešil sice otázky lidské mysli, ale stále nejsou vyřešeny otázky okolo života. Povahy lidské bytosti jako takové. Rozsáhlý a metodický výzkum dal základ aplikovanému scientologickému náboženství. Vytvořil prostředky, které způsobují u lidí štěstí, uvědomění a zlepšují jejich schopnosti. Dává praktické informace k řešení zdánlivě neřešitelných problémů, jako jsou drogy, negramotnost nebo morální úpadek.

Už od mládí byl Hubbard cílevědomý s dobrodružnou povahou. Celý život hledal odpovědi na otázky kolem stavu člověka. Bylo potřeba stýkat se s velkým množstvím různých lidí, aby objevil všechny části existence.

Sám se o sobě vyjádřil následovně: „*Prošel jsem celý svět, abych studoval člověka s cílem porozumět mu, a právě člověk, nikoli má dobrodružství spojená s tímto hledáním, je tím nejdůležitějším... Mým životním záměrem nebylo vytvořit legendu o sobě samém. Jen jsem chtěl poznat člověka a porozumět mu.*“⁵⁸

---

⁵⁷ <http://www.thewaytohappiness.org/about-us/l-ron-hubbard-american-author-and-humanitarian.html>

⁵⁸ <http://www.hubbard.cz/pdf/czech.pdf>

3.1 Život L. R. Hubbarda

Lafayette Ronald Hubbard se narodil 13. března 1911 v Nebrasce. Byl to americký spisovatel, cestovatel a filosof. Je znám především jako zakladatel scientologického náboženství. Jedná se o mezinárodně známou osobnost, která ovlivnila mnoho zemí a kultur.

Již velmi mladý začal pátrat po vědomostech. Jako osmiletý měl za sebou řadu cestovatelských výprav. Do svých devatenácti let nalétal letadlem již 400 000 kilometrů, což nebylo v této době běžným druhem dopravy. Cestoval do Japonska, Číny, Jižního Pacifiku a po Orientu.

Ve svém studiu západního způsobu myšlení a kultury pokračoval ve Spojených státech na Univerzitě George Washingtona. I přes to, že lidé udělali v přírodních vědách velký pokrok, nebyla doposud vyvinuta fungující technologie mysli a života. Existovala sice psychologie a psychiatrie, které ale podle Hubbarda nefungovaly lépe než metody šamanů z džungle. Hubbard proto převzal zodpovědnost v této oblasti a tuto mezeru chtěl vyplnit.

Ve 30. a 40. letech 20. století se stal nejvyhledávanějším a nejznámějším autorem dobrodružné a vědecko-fantastické literatury. Psal, aby mohl financovat na počátku svůj výzkum.

V padesátých letech cestoval pravidelně do Evropy, kde pořádal přednášky a zakládal nová centra. 1959 zakoupil Hubbard venkovskou usedlost Saint Hill v jižní Anglii. Odtud řídil rozšiřování scientologie a založil Saint Hill College, kde byly pořádány kurzy pro pokročilé duchovní církve.

Během 2. světové války sloužil v námořnictvu Spojených států. Po tu dobu byl jeho výzkum pozastaven. Ve výzkumu po válce pokračoval a jeho zkoumání mysli jej dovedlo ke zdroji samotného života. To byl podle něj jedinec. Objevil, že **společným jmenovatelem veškerého života je „popud k přežití“**. Řekl, že je možné, aby jedinec svůj stav zlepšil a dokonce se zbavil svého neštěstí. Řešením těchto „nevyhnutelných“ situací byla podle Hubbarda Dianetika.

V roce 1947 zveřejnil poznatky ze svého výzkumu ve svém prvním rukopise. Kopie byly šířeny doktory a lidmi po Spojených státech. Za chvíli se kopie dostaly do celého

světa. Hubbard začal dostávat dopisy z celého světa, kde ho lidé žádali o další informace. Na základě tolika žádostí napsal vyčerpávající text o tomto oboru.

V roce 1950 vydal knihu Dianetika: „Moderní vědy o duševním zdraví.“ Kniha obsahovala přesný popis technologie Dianetiky. Text byl snadno pochopitelný a fungující technologie mysli se rozšířila mezi lidmi. Kniha Dianetika je dodnes velmi populární.

Hubbard se stal velmi populární osobností. Byl žádán o přednášky a další informace o Dianetice. Na počátku 50. let 20. století vytvořil scientologickou filosofii a technologii. Tím napomáhal lidem ke zvyšování lidského ducha. Neustále zlepšoval techniky Scientologie. Tuto technologii je možné naučit se používat díky její jednoduchosti.

Objevy Hubbarda jsou dalekosáhlé a jeho technologie se dá uplatnit ve všech oblastech života. Principy Scientologie se dají použít třeba při práci s dětmi, v manželství, v mezilidských vztazích, v oblasti financí a v mnoha dalších oblastech.

Hubbardova díla obsahují velkou řadu knih, spisů, demonstrací, instruktáží a nahraných přednášek. Tyto materiály se používají a studují ve scientologických a dianetických organizacích po celém světě.

Životním cílem Hubbarda bylo dokončit výzkum člověka a jeho vztah k životu a umožnit jedinci obnovit úplnou znalost sebe sama, své budoucnosti a svého původu. Hubbard svého životního cíle dosáhl. Když vypracovával studijní technologii, byl ovlivněn Deweyho „učením se konání“. Jeho principy odpovídají principům, které se objevily již u Komenského a Pestalozziho. A to úplně nezávisle, protože Hubbard zjevně neměl žádné znalosti o těchto osobnostech.

Lafayette Ron Hubbard zemřel 24. ledna 1986.⁵⁹

3.2 Dianetika

Slovo dianetika se skládá z řeckého slova *dia*, které znamená skrz a ze slova *nous*, což znamená mysl nebo duše. Dianetika je to, co duše dělá tělu.⁶⁰ „*Dianetika se snaží*

---

⁵⁹ HUBBARD, R., L. *Osobní hodnoty a integrita*. Copenhagen: NEW ERA, 2008. s. 269-271.

⁶⁰ HUBBARD, R., L. *Problémy práce*. Copenhagen: NEW ERA, 2009. s. 5.

odhalit kořeny psychosomatických nemocí a napomoci odstranění zdrojů odchylek od racionálního jednání. Základem je učení o analytické a reaktivní mysli.⁶¹ V analytické mysli jsou uloženy naše vjemy, zážitky a zkušenosti. Toho, co je v analytické mysli, jsme si plně vědomi. Pomáhá nám řešit problémy a uvažovat racionálně. Naopak reaktivní mysl je oblast nevědomí. Nedovedeme ji kontrolovat vlastní vůlí. Poznatky, které jsou v ní uloženy, mohou bránit analytické mysli i jedinci. Reaktivní mysl může ovlivňovat chování a jednání.

„Reaktivní mysl obsahuje tzv. engramy (úplné záznamy okamžiku tělesné bolesti či bezvědomí včetně všech souvislostí a detailů tohoto okamžiku), sekundáry (záznamy okamžiků těžkých ztrát nebo hrozeb ztráty, které se úzce váží na záporné emoce, např. strach, smutek apod.) a locky (záznamy vědomého či nevědomého připomenutí engramu nebo sekundáru). V oblasti reaktivní mysli se pak vytvářejí řetězce (lock - sekundár - engram), které obsahují velké množství záporné energie, jež je příčinou mnoha poruch, nemocí a problémů“.⁶²

Dianetika má za úkol pomoci zabránit reaktivní mysli, aby nás ovládala a zlepšila tak duševní stav člověka.

V České republice existují dianetická centra v Ostravě, Plzni, Praze i v Brně.

3.3 Scientologie

Scientologie pochází z latinského slova *scio*, které znamená vědění v plné slova smyslu. Řecké *logos* lze přeložit jako studium něčeho. Scientologii můžeme definovat jako studium a zvládání ducha ve vztahu k sobě samému, vesmíru a ostatnímu životu.⁶³

Scientologie je považována za aplikovanou náboženskou filosofii. Snaží se, aby člověk porozuměl sobě samému, svému žití jako duchovní bytosti a měl vztah k vesmíru jako celku. Scientologické náboženství se zakládá výhradně na výzkumech L. R. Hubbarda. Cílem scientologie je: „Civilizace bez šílenství, bez zločinců a bez válek, kde

---

⁶¹ LUŽNÝ, D. *Nová náboženská hnutí*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1997, s. 87.

⁶² LUŽNÝ, D. *Nová náboženská hnutí*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1997, s. 87.

⁶³ HUBBARD, R., L. *Problémy práce*. Copenhagen: NEW ERA, 2009. s. 5.

*schopní mohou prosperovat a poctiví lidé mohou mít práva a kde je člověk svobodný, aby mohl dosáhnout nejvyšších stavů existence.*⁶⁴

Scientologie musela dlouho bojovat o své uznání. Po celém světě nechtěly úřady toto náboženství uznat jako oficiální a cesta k úspěchu byla provázena velkou řadou komplikací. Především se jednalo o Itálii, Anglii a Austrálii. První Scientologická církev byla založena 1954 v Los Angeles.

V západní Evropě se scientologie za poslední roky setkávala s velkým odporem vůči tomu, aby se stala legitimním náboženstvím. V Řecku považovali toto náboženství v roce 1997 za společensky nebezpečné a bylo nařízeno ukončení její činnosti. V roce 1998 německé úřady označily scientologické náboženství za nebezpečné a to znamenalo hrozbu pro ústavní bezpečnost. Vyplývalo to z vyšetřování vyšetřovací komise tzv. sekt a psychotherapeutických kultů. Německo dokonce zakázalo filmy, kde hlavní roli zastával Tom Cruise. Důvodem bylo členství tohoto herce ve Scientologické církvi. I Francie v roce 2000 přidala scientologii na seznam společensky nebezpečných náboženství. Toto označení se ale setkal s velkým nesouhlasem z řad politiků, náboženských představitelů a obhájců lidských práv po celém světě. Některé zákazy proto byly v Německu odvolány, ale rozpory trvají stále.⁶⁵

V současné době existuje 3 700 scientologických církví, misí a skupin. Je považována za nejrychleji rostoucí náboženství na světě.⁶⁶ Evropa je centrem scientologických aktivit.

---

⁶⁴ <http://www.scientologie.cz/tisk/index.php?display=page&ID=7&version=CZ&pg=2>

⁶⁵ BROMLEY, G., D., COWAN, E., D. *Sekty a nová náboženství*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2013. s. 30-31.

⁶⁶ <http://www.scientologie.cz/tisk/index.php?display=page&ID=7&pg=13&version=CZ>

4 STUDIJNÍ TECHNOLOGIE

Autorem studijní technologie je L. R. Hubbard. Několik let věnoval svoji činnost zjišťování, proč se studentům těžko učí, proč od učení utíkají a nebaví je. Hubbard vytvořil technologii, která studentům pomáhá s tím, jak se mají učit. Studenti se totiž během studia setkávají s překážkami, tzv. studijními bariérami, které jim brání učit se efektivně. Ve škole se po žácích chce, aby vyučovanému předmětu porozuměli, znali jej a uměli znalosti použít v praxi. Pokud se však setkají při učení s bariérou, brání mu v úplném porozumění toho, co se studenti učí.

Studijní technologie popisuje bariéry, které studentům při vzdělávání brání a jak tyto bariéry odstranit. Pomáhá studentům učit se tak, aby látce rozuměli a dokázali naučené učivo použít v praxi. Nejdůležitější je, aby lidé uměli číst a přečtenému textu porozuměli. Studijní metoda je popsána v dílech Učení jak se učit a Základní studijní příručka.

Pokud se student setká při učení se studijními bariérami, může se objevit několik projevů:

- Žák může mít problémy s chováním.
- Cítí se hloupě.
- Může úplně zanechat studia.
- Naučenou látku zapomene.
- Nedovede použít naučenou látku v praxi.
- Nerozumí látce, kterou se učí.

Hubbard přesně popsal bariéry a návod, jak tyto bariéry překonat, abychom mohli dál bez obtíží studovat. Tyto bariéry existují celkem tři:

1. Nedostatek masy
2. Příliš strmý gradient
3. Nepochopené slovo

4.1 Nedostatek masy

Nedostatek masy znamená, že student nemá konkrétní představu o tom, co se učí. Nedovede si v hlavě vytvořit obraz dané věci. Masou totiž můžeme rozumět reálné věci.

Nestačí nám danou věc pouze popsat a vysvětlit, je potřeba ji přímo ukázat. Záleží vždy samozřejmě na možnostech. Nejlepší ale je, pokud může žák vidět danou věc reálně, prohlédnout si ji a ochytat. Pokud to však není možné, stačí obrázky na internetu nebo v knize. Důležité je, aby student věděl, jak daná věc vypadá a neměl zkreslenou či žádnou představu.

Uvedu příklad, kdy se děti v první třídě v předmětu prvouka baví o veverce. *„Může se stát, že děti neví, jak veverka vypadá. Nejlepší by bylo, kdyby žáky paní učitelka vzala někde do přírody a veverka jim ukázala. To však nemusí být možné. Proto může použít internet, kde dětem ukáže obrázek veverky nebo encyklopedii, kde bude fotka veverky. Děti tak získají představu, jak veverka vypadá.“*

Pokud nemá člověk dostatek masy, může mu to způsobit nepříjemné pocity. U studenta se objeví vztek, je znužený, bolí ho hlava, je bez života nebo se může hrbít.

4.2 Příliš strmý gradient

Příliš strmý gradient je další bariérou při studiu. Gradient můžeme definovat jako dělení něčeho krok za krokem. Pokud se člověk při studiu setká s bariérou příliš strmý gradient a neměl zvládnuté starší, snadnější učivo, na které navazuje nová látka, která je složitější. Pak má žák problémy se tuto látku naučit.

V učivu by se mělo postupovat od jednoduššího učiva ke složitějšímu. Nejdůležitější je upevnit v učivu základy. Studentovi se pak bude snadněji zvládat učivo nové, náročnější. Pokud nemá člověk ve studiu zvládnuté základy a učí se novou látku, které na starší učivo navazuje, cítí se zmatený. Je důležité, aby se vrátil k učivu, které nemá upevněné. Tuto látku musí zvládnout a pak může pokračovat v učení látky nové.

Bariéru strmý nebo také přeskočený gradient můžeme přirovnat ke stavění domu. Pokud stavíme dům, je potřeba mít pevné základy, abychom na nich mohli vybudovat stabilní dům. Když základy domu nejsou pevné, může se stát, že se nám dům zborší. A stejně tak je to i u učiva. Jestliže nemá dítě v první třídě dobře zafixovaná písmena, nemůže dobře číst slabiky. Pokud nemá zvládnuté slabiky, bude mít obtíže se čtením slov.

4.3 Nepochopené slovo

Bariéra nepochopené slovo je nejpodstatnější bariérou. Nepochopené slovo znamená, že má student ve čteném textu slovo nebo symbol, kterému nerozumí nebo u kterého nemá správnou definici.

Určitě to každý člověk dobře zná, když čte nějakou knihu nebo noviny. Dojde na konec textu a zjistí, že vlastně neví, o čem četl. Proto se vrátí na začátek a text přečte znovu. Ale ani to nepomůže. Je to způsobeno tím, že je v textu slovo, kterému nerozumí. Část textu, která se nachází za nepochopeným slovem, není vůbec v paměti uložená. Čtenář se potom může cítit unavený, je duchem mimo, má v hlavě prázdnou nebo je rozrušený. To vše může způsobit nepochopené slovo.

Je důležité najít v textu slovo, kterému nerozumíme a pomocí slovníku si jej objasnit. Některá slova mají i více definic a proto je potřeba najít tu, která je správná. Důležité je, aby seděla do kontextu.

Studijní technologie nám dává přesný návod, jak bariéru nepochopeného slova překonat. Pokud v textu narazíme na slovo, kterému nerozumíme, nemáme pokračovat dále ve čtení. Slovo si vyhledáme ve slovníku a přečteme si správnou definici. Na objasňované slovo si pak vytvoříme věty, kde budeme toto slovo používat. Je potřeba si vytvořit tolik vět, kolik je potřeba, abychom správně pochopili význam objasňovaného slova. Pokud máme slovo správně objasněné, podíváme se na původ slova do Etymologického slovníku, které nám pomůže slovo ještě lépe pochopit. Po úplném objasnění se můžeme opět vrátit k textu a začínáme číst od místa, kde jsme narazili na nepochopené slovo.

Nepochopené slovo nemusí být jen slovo, které vůbec neznáme, jako například lonž (dlouhá oprat' na vedení koně). Může to být i běžné slovo, jako slabika nebo symbol, například „:“.

Důležité je, aby student věděl, jak správně slovo objasnit a tak tuto bariéru překonat.

5 ORGANIZACE BASIC

Organizace Basic existují v České republice i na Slovensku. Na Slovensku existuje šestnáct Studijních center Basic. V České republice je taktéž šestnáct Studijních center Basic, z nichž jsou dvě Mateřské školy Basic a dvě Základní školy Basic. Základní a mateřská škola Basic byla poprvé otevřena v Brně a v roce 2013 byla následně otevřena v Praze.

Organizace Basic je jedinečná ve vzdělávání, protože jako jediná používá studijní technologii k výuce dětí.

5.1 Základní škola Basic Brno

Základní škola Basic v Brně začala fungovat v září 2009. Jedná se o soukromou školu, která patří do sítě škol MŠMT České republiky.

Basic je malá škola rodinného typu. Slouží k tomu, aby předcházela nežádoucím jevům, které se mohou při vzdělávání objevit. Ve třídě je maximálně 15 dětí, což umožňuje, aby se učitelé věnovali svým žákům individuálně. Děti tak mohou postupovat podle svých možností a svým vlastním tempem. Basic se snaží vytvářet klidné prostředí bez stresu, aby se zde děti cítily dobře a mohly rozvíjet své vlastnosti.

Cílem je u dětí rozvíjet jejich tvořivost a aktivní přístup. Důležité je, aby děti uměly uvažovat v souvislostech. Je kladen důraz na samostatné myšlení dětí a jejich svobodné rozhodování. Nejdůležitější však je, aby děti chodily do školy rády a uměly se vzdělávat samostatně.⁶⁷

Žáci jsou vzdělávání podle povinné školní docházky. Vzděláváním se u nich rozvíjí kritické myšlení a schopnost využívat získané poznatky v běžném životě. Škola Basic vytváří pro své žáky přátelské a zdravé prostředí. Nabízí jim různorodou aktivitu a snaží se o rozvoj jejich vlastní osobnosti.

---

⁶⁷ <http://www.skolabasic.cz/>

Basic se velmi liší od běžných státních škol:

- Za nejdůležitější ve škole je považován žák.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli pracovat v týmu a byli přátelští.
- Děti jsou vedeny k tomu, jak se mají učit a samostatně si vyhledávat informace.
- Ve výuce se postupuje od jednoduššího ke složitějšímu.
- Je kladen důraz na upevnění základů ve vzdělávání.
- Učitel a dítě jsou v přátelském vztahu.
- Děti jsou vedeny k tomu, aby se ptaly na vše, co jim není jasné.
- Pokud se dětem něco nelíbí, musí to říct.⁶⁸

Třídy v Basicu jsou uspořádány tak, aby se děti cítily příjemně a byly v blízkém kontaktu mezi sebou i s vyučujícím. V každé třídě je koberec, kde se může učitel se svoji třídou posadit a povídat si v přátelském kruhu. Děti zde mají hračky, aby si mohly hrát během přestávek.

Vyučování trvá 90 minut bez přestávky. Dodržováním studijní technologie děti bez problému zvládají celou dobu pracovat. Výuka je koncipována tak, aby měli žáci různorodou činnost a neseseděli celou dobu v lavicích. Je kladen důraz na názorné ukázky a na to, aby děti uměly naučené používat v praxi. Jsou vedeny k tomu, aby se ptaly na vše, co jim není jasné a čemu nerozumí. Podle mého názoru to velmi dobře vystihuje čínské přísloví: „Řekni mi a já zapomenu, ukaž mi a já si to zapamatuji; nech mne to dělat a já to pochopím.“⁶⁹ Přesně tímto způsobem se učitelé v Basicu řídí a vedou své vyučování.

Žáci jsou ve výuce hodnoceni individuálně. Má to sloužit především jako motivace dětí k činnosti. Na vysvědčení děti dostávají známky i slovní hodnocení, které vystihne každého studenta lépe než pouze známky. Hodnocení je při pedagogické práci velmi diskutabilní téma. Mnoho učitelů tuto část své pedagogické činnosti pokládá za nejobtížnější. Podle výzkumných studií hodnocení ovlivňuje žákovo posuzování výuky.

---

⁶⁸ <http://www.skolabasic.cz/nase-filosofie/poslanim-nasi-skoly-je>

⁶⁹ KOVALIK, S.; OLSEN, K. *Integrovaná tematická výuka: model: výzkum mozku, výukové postupy, příprava kurikula*. 2. přeprac. vyd. Kroměříž: Spirála, 1995. s. 9.

Hodnocení učitele ne vždy rozhoduje o tom, jak kvalitní bude žákovo učení.⁷⁰ Proto se v Basicu upřednostňuje slovní hodnocení a osobní konzultace s rodiči, kde je možné lépe popsat prospěch dítěte.

Ve škole se děti řídí podle pravidel, která jsou sepsána v Klobouku žáka. V tomto dokumentu je sepsáno, co děti mohou, co nesmí a na co mají právo.

Zde bych ráda zmínila několik bodů z Klobouku žáka, kterými se musí žáci řídit:

- Nesmí být používána slova, kterým nerozumí a tím dávat ostatním nepochopení.
- Ptát se na slova, kterým nerozumí.
- Mají právo ozvat se, když se jim něco nelíbí.
- Berou zodpovědnost za své činy.
- Musí spát minimálně 9 hodin.
- Musí přijít ráno do školy najezený a napití.
- Během pobytu ve škole dostatečně pít.
- Jsou posláni domů, pokud jsou unavení.

Děti všechna pravidla znají a musí je dodržovat. To, že je s nimi jednáno jako s rovnocennými partnery, jim dává pocit zodpovědnosti. Za úžasné pokládám to, že si děti hlídají dodržování pravidel mezi sebou. Pokud někdo dělá něco v rozporu s pravidly, spolužáka na to upozorní. Pokud to nestačí, jde to sdělit vyučujícímu.

Ze svého pohledu musím říct, že studenti v Basicu jsou úžasní. Jsou to individuální osobnosti se svým vlastním názorem. Dovedou si samostatně zařídit a vyřešit, co potřebují. Takový přístup pokládám v dnešní době za velmi přínosný. Na většině základních škol mohou být studenti ve svých názorech utlačováni a to není dobře. Učitelé je stopují, pokud se ve vyučování často vypyávají. Důvodem bývá to, že osnovy na základních školách jsou velmi obsáhlé a učitelé nemají v hodinách čas se zdržovat odpovídáním na neustálé dotazy žáků. Zájem žáků o vzdělávání pak opadne. V Basicu jsou vedeni k tomu, aby se jejich osobnosti rozvíjely. Získávají pocit, že jsou pro učitele důležití. Je důležité, aby učitelé svým žákům naslouchali. Když učitelé v Basicu trpělivě a poctivě studentům naslouchají,

---

⁷⁰ SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole: východiska a nové metody pro praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. s. 13.

získávají s nimi silná pouta a opravdové vztahy. Podstatné je jim ukázat, že o ně máme zájem.⁷¹

Stejně tak je ve škole důležitá kooperace. Je to docela složitý společenský jev, na kterém je potřeba pracovat. Ve skupině, kde má fungovat spolupráce, je potřeba správná etika.⁷² Kooperativní učení patří ke strategiím v oblasti sociální. Jedná se hlavně o spolupráci žáků ve skupinách. To vede k sociálně interaktivním dovednostem, řešení problémů a skupinovému zvládnání učiva.⁷³

Velmi se mi také líbí blízký kontakt školy s rodiči a dítěte s třídním učitelem. Neformální vztahy, které jsou mezi rodinou a školou, přináší obohacení učitelům, dětem i jejich rodičům. Pokud tedy chceme mít dobré vztahy mezi školou a žáky, je potřeba mít dobré vztahy mezi školou a rodiči žáků.⁷⁴ Rodiče jsou pravidelně informováni o pokrocích dítěte a jeho chování. Učitelé jim sdělují formativní hodnocení, co se snažíme děti naučit a jak nám v tom mohou pomoci. Často však v komunikaci nastává zlom, protože si rodiče myslí, že veškeré hodnocení jejich dětí je finální. Tomu tak však není.⁷⁵ Stejně tak jako s rodiči si třídní učitel pravidelně povídá se svými žáky. Pokud mají děti nějaký problém, okamžitě to s nimi řeší. Vše je na bázi přátelství a žáci mohou svým učitelům i tykat. Získávají tak pocit rovnocennosti a to je pro ně poměrně významné.

Škola Basic bývá často označována jako scientologická základní škola. Důvodem je studijní technologie, která se ve škole používá k výuce. K tomuto tvrzení se vyjádřila ředitelka školy Mgr. Svatava Kovářová se slovy: „*Náboženství do školy nepatří.*“⁷⁶ Škola se setkala s mnoha nepříznivými názory. Ať už je to strach, že děti budou učit pouze scientologové nebo názor, že z dětí budou vychovávat budoucí scientology. Podle ředitelky Kovářové škola nemá se scientologií nic společného: „*Moje vyznání je*

---

⁷¹ HERMAN, Marek. *Najděte si svého marťana: co jste vždycky chtěli vědět o psychologii, ale ve škole vám to neřekli*. 1. vyd. Olomouc: Hanex, 2008. s. 23.

⁷² KASÍKOVÁ, Hana. *Kooperativní učení a vyučování: teoretické a praktické problémy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1999. s. 7.

⁷³ KASÍKOVÁ, H. *Učíme (se) spolupráci spoluprací*. Kladno: AISIS, 2005. s. 16.

⁷⁴ BERAN, Vít. *Učím s radostí: zkušenosti, lekce, projekty*. Vyd. 1. Praha: Agentura Strom, 2003. s. 77.

⁷⁵ CANGELOSI, S., J. *Strategie řízení třídy: jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce*. Praha: Portál, 2000. s. 112.

⁷⁶ http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/nova-skola-v-brne-podle-zakladatele-scientologie.html

soukromá věc. Svých zaměstnanců se na to také neptám.⁷⁷ Ke své škole se vyjadřuje se slovy: „Ve školství pracuji čtyřicet let. S Hubbardovými studijními technologiemi mám výbornou zkušenost. Proč bychom podle nich nemohli učit v běžné škole?“⁷⁸ I přes řadu nepřiznivců je o školu velký zájem, což potvrzuje zvyšující se počet dětí ve škole.

K propojování studijní technologie a scientologie se vyjádřil i Rýdl: „Jako historik školství a pedagogického myšlení a zároveň srovnávací pedagog, sledující vývoj různých myšlenkových pedagogických proudů ve světě, jsem se již od 80. let 20. století věnoval působení tzv. alternativních pedagogických koncepcí a jejich smyslu pro tzv. většinové školství. Pomáhal jsem po roce 1990 vytvářet prostor pro uplatnění v té době ve světě již velmi rozšířených a pedagogicky individuálně velmi prospěšných koncepcí, jakými jsou např. waldorfská, Montessori, jenská či daltonská pedagogika.

V té době jsem se také seznámil s metodou tzv. aplikované scholastiky, spočívající na ryze personalistickém pedagogickém přístupu, kdy osobnostní dispozice člověka jsou určující pro jeho výkon, nikoliv předepsané obsahy naplňované v určitém čase. Lze polemizovat s termínem „aplikovaná scholastika“ a to se zřetelem na jeho konotace k evropskému prostředí, ale jen obtížně lze pedagogicky a psychologicky zpochybňovat úspěšnost aplikované metody ve více jak 600 zařízeních ve světě.

Proto odmítám různé spekulace o propojení této metody pro odbourávání nechuti k učení a čtení zejména, s ideologií scientologického hnutí jen proto, že obě jsou propojeny jménem L. R. Hubbarda, vnímám je jako zastírací. Je to stejně nefunkční jako propojovat zralé pedagogické názory Komenského se sektářským působením protestantských církví, např. českých bratří, či hledat v pedagogické náplni waldorfských škol skrytou indoktrinaci dětí Steinerovou antroposofií.

Podobně byly v minulosti napadány různé další pedagogické postupy, uplatňující se vždy tam, kde tradiční masový a osobnost nerespektující didaktický model selhával. Tyto „nové“ postupy pomáhaly „vracet“ dětem smysl učení a víru ve vlastní schopnosti. Kdo dnes ještě zpochybní metodu Montessori pomocí Darwinova učení jen proto, že respektuje biologické danosti jedince?

---

⁷⁷ http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/nova-skola-v-brne-podle-zakladatele-scientologie.html

⁷⁸ http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/nova-skola-v-brne-podle-zakladatele-scientologie.html

Z těchto alternativních pedagogických koncepcí čerpají dnes se šířící metody, známé jako „tvořivá škola“, „Začít spolu“ nebo „Čtením a psaním ke kritickému myšlení“. Protože velmi silně pomáhají jednotlivcům a jsou nepoužitelné „stádně“ jako univerzální metoda pro všechny ve stejném čase, nastavují zrcadlo většinovým a zažitým metodám. Dosavadní vývoj společnosti a pedagogického myšlení svědčí ve prospěch respektování zájmů jednotlivce a nikoliv masy.

Na základě mých osobních zkušeností s metodou center BASIC u nás a podobných v zahraničí mohu prohlásit, že jsem se nikde neseťkal s otevřenou či skrytou indoktrinací scientologickým myšlením.⁷⁹

5.2 Studijní centrum Basic

Ve Studijním centru se mohou děti doučovat čtení, gramatiku a nově i matematiku. Slouží k nápravě nežádoucích jevů, které se objeví při vzdělávání. Stejně jako základní škola i studijní centrum používá při doučování studijní technologii.

Basic vidí zdroj obtíží při studiu především ve čtení. Pokud mají děti se čtením problémy, způsobuje jim to potíže i v ostatních předmětech jako matematika, dějepis, fyzika apod. Je důležité, aby děti uměly číst s porozuměním. Pokud si text správně přečtou a rozumí, o čem čtou, snadno si jej zapamatují a dovedou říci, o čem četly.

Při nástupu do Studijního centra děti musí absolvovat testy, které doučujícímu pomohou odhalit, kde má dítě mezery a na co je potřeba se u dítěte zaměřit. Testy mají pět úrovní. Většina dětí skončí na první úrovni. Tato úroveň odpovídá učivu, které by měly mít zvládnuté v 1. třídě. Děti si pletou některé samohlásky, krátké samohlásky čtou jako dlouhé, nerozumí přečteným slovům nebo si pletou souhlásky. Jedná se o základy, a pokud je nemají děti upevněné, mívají ve škole problémy s učením.

Studijní centrum navštěvují děti i dospělí. Délka doučování je 90 minut. Doučování probíhá podle kontrolních listů, které kontrolují, že žáci zvládli vše, co je potřeba. Vzdělávání je směřováno na potřeby dítěte a celé doučování je pojato jako zábava. Děti bývají nadšené a rády se na doučování vrací. Soukromý učitel doučuje současně

---

⁷⁹ <http://www.basic.cz/o-nas/vyjadreni-odborniku/>

maximálně dva žáky, což zajistí, že se může věnovat individuálně oběma studentům. Se svým vyučujícím jsou děti v přátelském kontaktu a mohou mu tykat. Rodiče jsou pravidelně informováni o pokrocích studenta při vzdělávání.

Nedá se přesně dopředu určit, jak dlouho budou děti do Studijního centra docházet. Záleží to na mnoha faktorech. Doporučené jsou minimálně tři měsíce, aby zde byl opravdu viditelný pokrok.

Studenti na doučování získávají pocit, že jsou důležití a učitelé jsou tady jen pro ně. Stávají se tak více komunikativní, samostatní a získávají větší sebevědomí.

Na základní škole i ve studijním centru si děti vedou body. Jedná se o tabulku, kam si zapisují vše, co ve vyučování zvládly. Získávají body za domácí úkoly, přečtenou stránku, objasněné slovo, cvičení nebo pomoc kamarádovi v hodině. Studenti tím získávají motivaci a ve výuce se velice snaží, aby měli co nejvíce bodů. Na začátku každého měsíce se pak vyhlašuje „Žák měsíce“. Jedná se o studenta, který za předchozí měsíc získal nejvíce bodů. Pro žáky je to velmi motivující.

5.3 Ohlasy dětí a rodičů na Basic

„Nastoupením do školy Basic se změnil náš život. Můj syn se prokazatelně uklidnil, protože na předešlé škole na něj učitelky křičely a pořád byl viníkem, i když zrovna v té chvíli nic neudělal. Škola Basic je škola s porozuměním a to ve všech směrech. Pedagogický personál je školený úplně jinou formou než na jiných školách. Škola Basic se zabývá řešením všech problémů, které děti mohou mít, aby se mohly soustředit na výuku. Můj syn se do školy teď těší, rád řeší domácí úkoly a vypráví o učitelkách a o škole pěkné věci. Tohle na předešlé škole nebylo. Měl strach jít do školy.

Myslím, že do školy Basic by měly chodit všechny děti, aby měly možnost se v klidu vzdělávat, chápat probrané učivo a nemít strach jít do školy.

Já osobně děkuji škole Basic za přístup k dětem, který mají.“

L. Z.

„Moje dcera chodí do ZŠ Basic již druhým rokem. Do školy se těší a chodí tam ráda. Velice jí baví přístup k učivu, kdy si sama může vybrat, co bude v dané hodině dělat

a stavoví si cíl hodiny. Když nerozumí nějakému slovu, paní učitelka si vždy najde čas, aby jí ho vysvětlila, popřípadě i obrazně ukázala. Jelikož zvládá učivo bez problémů ve škole, nemá žádné domácí úkoly.

Já, jako rodič oceňuji individuální přístup k dětem a celkově velmi přátelskou atmosféru ve škole. Proto školu Basic doporučuji.“

E. A.

„Jsem ráda, že jsme se rozhodli pro změnu školy. Synovi vyhovuje pozdní začátek výuky a skoro žádné úkoly. V minulé škole jsme trávili nad přípravou 2 hodiny. Protože je méně žáků ve třídě, je syn pozornější, tempo na minulé ZŠ nezvládal. Škola ho nebavila a ráno míval bolesti břicha. Začal lépe číst a se zájmem. Je úžasné, že když má nepochopené slovo, vyžaduje vysvětlení, je přístupnější a více samostatnější, ale hlavně ho škola baví a těší se na ni.

Vřele doporučuji školu Basic známým!“

T. E.

„Můj syn Christos získal díky škole Basic pozitivní vztah k učení. Baví ho zkoumat a porozumět skutečným základním předmětům. Rozumí slovům, která čte nebo používá ve své komunikaci a pokud někdo řekne slovo, kterému nerozumí, ihned se ptá. Komunikační úroveň pracovníků je natolik vysoká, že jakýkoliv problém, který Christos způsobil nebo byl způsoben jemu, je ihned řešen. Tento způsob učení by si zasloužily všechny děti.“

M. O.

6 PRŮBĚH DOUČOVÁNÍ A VYUČOVÁNÍ V BASICU

Průběh doučování ve Studijním centru i vyučování na základní škole je velmi obdobný. Vzdělávání je vždy zaměřeno na individuální požadavky studentů a výuka je zábavnou formou. Dětem se mění činnosti, aby byla udržena jejich pozornost a bavilo je to.

6.1 Průběh doučování

Každé doučování se může lišit. Vždy záleží na studentovi. V této části popíšeme doučování čtení.

Na začátku každého doučování se učitelé ptají, zda jsou děti dostatečně vyspané, najezené a napité. Pokud to tak není, není možné studenta efektivně doučovat. Pokud nejsou děti najezené, nejsou při studiu pozorné. Pokud je vše v pořádku, vyplní si svoje body, kam si zapíšou své jméno, datum a jméno vyučujícího.

Abychom získali pozornost dětí, můžeme s nimi udělat „Orientační cvičení“. Jedná se o cvičení, kdy jim zadáváme úkoly a děti je musí vykonat. Pro lepší představu bych zde ráda uvedla příklad: „Start.“, „Podívej se prosím na tyto dveře.“, „Děkuji.“ „Dotkni se něčeho modrého.“ „Děkuji.“ „Konec cvičení.“ Toto cvičení provádíme tak dlouho, dokud dítě nemá dobré emoce a není v celkové pohodě. Úkoly zadává učitel a dítě u cvičení nemluví.

Tento úvod nám zajistí, že se dítě dostane do přítomnosti a snadněji komunikuje. Poté můžeme začít výuku. Studenti postupují podle svého kontrolního listu. Zde se učí písmena, slabiky, vyvozují dlouhé samohlásky a objasňují důležitá slova. Musí znát, co je to písmeno, zvuk, slabika, slovo, věta apod. Děti musí vědět, o čem se učí. Pokud se učí nové písmeno nebo slovo, které pro ně bylo náročné objasnit, vymodelují si to. Mohou tiskacím nebo psacím, podle toho, co potřebují děti procvičovat.

Po této části si děti mohou zahrát hru. Hra je vždy spojena s učivem, které dítě potřebuje upevnit. Mohou hrát hry, kdy skládají slabiky nebo Scrabble, kde skládají z písmen slova. Hra může sloužit k rozvoji sociálních dovedností, bývá součástí výuky a dá

se vhodně využít k ovlivnění aktuálního stavu jedince nebo skupiny. Může pomoci překonat nervozitu nebo napětí.⁸⁰

Nakonec se děti věnují čtení. Knihu si vybírají děti sami po konzultaci s učitelem. Musí být taková, aby ji děti zvládly číst bez větších obtíží. Když žák čte, učitel hlídá projevy. Pokud má dítě projev, učitel ho zastaví a zeptá se, co dané slovo znamená. Pokud neví, učitel mu slovo objasní a pokud je to možné, ukáže na obrázku, aby dítě získalo masu. Žák si pak dle své potřeby utvoří věty s tímto slovem. Pokud učitel vidí, že žák správně pochopil význam slova, může pokračovat ve čtení.

Na konci doučování si žáci spočítají body a zapíší si je do svého grafu. Vidí tak, jak se jim dařilo nebo nedařilo. Je to pro ně velmi motivující. S učitelem si shrnou, co se na doučování naučili, rozloučí se a žáci mohou jít domů. Učitel pak do složky žáka zapíše počet bodů a průběh doučování.

6.2 Průběh vyučování

V této části popíši ze svého pohledu, jak probíhá výuka českého jazyka.

Na začátku vyučování děti pozdravím a posadím se se všemi do kruhu na koberec. Na koberci se jich zeptám, jak se vyspaly, co snídaly a pily. Stejně jako u doučování i ve škole musí být děti dostatečně napité, vyspané a najezené. Uděláme orientační cvičení a jdeme se učit.

Pokud s dětmi vyvozují nové písmeno, sedíme spolu na koberci. Písmeno si ukážeme, děti mi říkají slova, která na toto písmeno začínají a pak toto písmeno vymodelují tiskacím způsobem. Písmena modelují, protože jim to pomůže si písmeno zapamatovat. K tomu vymodelují ve 3D věc na probírané písmeno. Na procvičení dám dětem text, ve kterém písmeno vyhledají a zakroužkují.

Potom vezmu děti na koberec, kde jim přečtu pohádku. Během čtení u dětí sleduji projevy. Pokud se objeví nepochopení, najdu slovo, kterému děti nerozumí, a objasním ho s nimi. V průběhu pohádky dětem pokládám různé otázky, abych udržela jejich pozornost a ujistila se, že kontextu rozumí.

---

⁸⁰ HERMOCHOVÁ, S. *Skupinová dynamika ve školní třídě*. Kladno: AISIS, 2005. s. 42.

Ke konci vyučování si děti vezmou Písanky a pokračují si podle svého tempa v psaní. Pokud se učí nové psací písmeno, nejdřív si jej vymodelují. Během psaní si individuálně vezmu děti stranou, kde mi čtou ze Slabikáře. Podle studijní technologie jim při čtení sledují projevy a objasňujeme neznámá slova a symboly. Děti jsou zvyklé a sami se ptají, pokud něčemu nerozumí.

Na konci hodiny dětem zapíší body, do Žákovské knížky známky a oznámím jim přestávku, protože ve škole nezvoní.

Domácí úkoly děti nedostávají, pouze ojediněle, pokud potřebují něco procvičit. Děti rády sbírají jedničky a o úkoly si říkají sami, aby měli šanci vyhrát Žáka měsíce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 VÝZKUMNÁ ČÁST

Pro svoji diplomovou práci jsem ve výzkumné části zvolila kvalitativní metodu, protože se mi zdá nejvhodnější. Zaměřuji se na studenty v Basicu a jejich rodiče, což vyžaduje individuální přístup.

„Kvalitativní přístup je v psychologických vědách přístupem využívajícím principů jedinečnosti a neopakovatelnosti, kontextuálnosti, procesuálnosti a dynamiky a v jeho rámci cíleně pracujeme s reflexivní povahou jakéhokoli psychologického zkoumání. Pro popis, analýzu a interpretaci nekvantifikovaných či nekvantifikovatelných vlastností zkoumaných psychologických fenoménů naší vnitřní a vnější reality využívá kvalitativních metod.“⁸¹

Hendl cituje významného metodologa Creswella: *„Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“⁸²*

Výzkumník vyhledává a analyzuje informace a provádí induktivní a deduktivní závěry. Sběr dat a jejich analýza je časově náročná a výzkumný proces má longitudinální charakter. Během procesu výzkumník své domněnky a závěry přezkoumává. Stává se, že závěry často probírá s účastníky výzkumu a jejich názory přidává do výsledné zprávy.⁸³

Kvalitativnímu výzkumu je vytýkáno, že představuje souhrn subjektivních dojmů. Pracuje pouze s omezeným počtem jedinců na jednom místě. Nastává tak problém se zobecňováním výsledků. Ale to, co bývá kvalitativnímu výzkumu často vytýkáno, je naopak jeho předností. Jeho výhodou je hloubkový popis případu. Poskytuje nám podrobné informace a důvody, proč se daný jev objevil.⁸⁴

---

⁸¹ MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. s. 18.

⁸² HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 50.

⁸³ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 50-51.

⁸⁴ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 52-53.

7.1 Výzkumný soubor

Zvolila jsem si kvalitativní výzkum, protože mi umožnilo zkoumání problémů do hloubky a možnost pozorovat vývoj u dítěte a rodičů po změně školy.

Cílovou skupinou mého výzkumu jsou studenti ze Základní školy Basic a jejich rodiče. Zaměřila jsem se na 6 dětí, které přešly do Basicu ze standardní základní školy. V Basicu pracuji druhým rokem, a proto pro mě nebyl problém vybrat vhodné děti a být s nimi v pravidelném kontaktu. Děti přišly v letech 2012-2014. Důvodem byly různé potíže na bývalých základních školách.

Zvolila jsem si tyto děti, protože navštěvovaly standardní státní školu a jejich zkušenosti mi pomohou odpovědět na otázku: **Jaký je rozdíl mezi běžnou státní základní školou a Základní školou Basic?**

7.2 Metoda sběru dat

„Kvalitativní výzkum je nenumerné šetření a interpretace sociální reality. Cílem tu je odkrýt význam podkládaný sdělovaným informacím.“⁸⁵

Za nejběžnější techniky sběru informací Disman považuje pozorování, rozhovor a analýzu osobních údajů.⁸⁶

- **Pozorování** – Pozorování projevů chování lidí je přirozené. Představuje snahu zjistit, co se skutečně děje. Jeho používání musí být promyšlené. Jedná se o vjemy vizuální, čichové, pocitové i sluchové. Pomocí pozorování můžeme také doplnit zprávu o popis prostředí.⁸⁷ Velká výhoda je v detailním popisu určité části pozorovaného fenoménu. Jako nevýhoda bývá uváděn slabší popis kontextu a pozorovat danou část v širších souvislostech.⁸⁸
- **Rozhovor** – Tuto metodu řadíme mezi nejobtížnější metody. Provádí se s jednou a nejvíce třemi osobami. Jinak by se jednalo o skupinové interview. Důležitým znakem interview je, že se provádí v kombinaci s pozorováním. Kvalitní rozhovor

---

⁸⁵ DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2002. s. 285.

⁸⁶ DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2002. s. 298.

⁸⁷ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 191.

⁸⁸ MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. s. 143.

není možný bez kvalitního pozorování.⁸⁹ Rozhovor vyžaduje koncentraci, dovednost, citlivost, disciplínu a interpersonální porozumění. Je potřeba si určit obsah otázek a délku rozhovoru. Nutné je také věnovat pozornost začátku a konci rozhovoru. Na začátku je potřeba získat souhlas s rozhovorem a překonat případné psychologické bariéry. Na konci můžeme i při loučení získat důležité informace.⁹⁰

- Analýza osobních údajů – Analyzují se dokumenty, které vznikly nezávisle na výzkumné činnosti. Výzkumník tak nemůže ovlivnit podobu těchto dat. Je tedy omezená možnost zkreslení.⁹¹ Případová studie se zaměřuje na studium jednoho nebo více případů. Jde o zachycení složitosti případu a o popis vztahů v celistvosti. Na konci studie je možné případ vřadit do širších souvislostí.⁹²

Pro svoji výzkumnou část jsem zvolila metodu případové studie v kombinaci s pozorováním a rozhovorem. Tyto metody se mi zdály jako adekvátní ke zjištění mého cíle. Analýza dokumentů mi pomohla zjistit informace o dětech z různých zdrojů. Pomocí pozorování jsem získala reálný obraz o skutečných změnách u dětí, které do Basicu přišly z jiné školy. Rozhovor mi poskytl pohled na situaci z pozice dětí i rodičů.

7.3 Případové studie

Případová studie 1

Věk: 8 let

Třída: 3.

Pohlaví: chlapec

Bydliště: Brno

Příchod do Basicu: 30. 9. 2011

2011

Chlapec chodil do základní školy v Brně zaměřené na anglický jazyk. Měl zde problémy s třídní učitelkou, která na něj neustále křičela. Nic mu nebylo pořádně

---

⁸⁹ MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. s. 155-156.

⁹⁰ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 166-167.

⁹¹ MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. s. 189.

⁹² HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 104.

vysvětleno. Dokonce se stal i obětí šikany ze strany svých spolužáků. Byl uzavřený a nekomunikoval se svým okolím. V kolektivu neměl žádné kamarády. Do školy nechodil rád a ráno před školou si často vymýšlel výmluvy, aby tam nemusel jít. Často býval nemocný. Nechtěl vůbec dělat domácí úkoly a u učení se vztekal. Ke škole měl velmi negativní postoj a rodiče už byli ze situace zoufalí. Škola poslala chlapce do Pedagogicko-psychologické poradny. Ředitelka základní školy navrhla rodičům odklad docházky do školy v 1. pololetí školního roku 2011/2012. Jako důvod uvedla nepřiměřenou duševní a tělesnou vyspělost.

Z Pedagogicko-psychologické poradny si rodiče domů přinesli letáčky o Základní škole Basic. Rodiče zaujal individuální přístup ke studentům. Basic se proto rozhodli navštívit. Viděli jiné jednání s dětmi a to se jim líbilo. Proto syna přehlásili a chlapec začal chodit v Basicu do 1. třídy.

Z počátku byl uzavřený. Špatně se začleňoval do kolektivu a ke škole měl negativní postoj. Potom se začal sám chovat agresivně, protože to pokládal za normální chování, se kterým měl zkušenost. Měl to jako svoji obranu, aby mu v nové škole zase někdo neubližoval. Bylo důležité mu ukázat, že o něj mají učitelé zájem a nebudou na něj křičet, jako v bývalé škole. Šlo o přístup, který mu pomohl aklimatizovat se v nové škole. Během pár měsíců zjistil, že v Basicu mu nebude opravdu nikdo ubližovat, vše mu bude objasněno a učitelé dělají vše vždy jen pro jeho dobro. Zlepšilo se jeho chování, začal lépe komunikovat s dětmi i učiteli. Pro něj určitě důležitá změna – našel mnoho nových přátel a stabilní přátelské prostředí. Bez problémů se zařadil do kolektivu mezi ostatní děti.

2012-2013

V tomto školním roce nastoupil chlapec do 2. třídy. Na škole měl mnoho přátel. Stal se z něj sebevědomý, samostatný, veselý a přátelský chlapec. Učivo ve škole zvládal bez obtíží. Pokud něčemu nerozuměl, ihned se zeptal. Ve výuce byl soustředěný, nebýval nemocný a spolupráce s ním byla velmi dobrá. Díky jeho temperamentu byla potřeba ze strany učitelů systematický přístup, pravidelný režim a důsledné dodržování pravidel.

I vztahy v rodině se vylepšily. Rodiče jsou klidnější a nemusí se neustále zabývat tím, že se jejich dítěti nechce zase do školy. S rodiči je výborná spolupráce. Jsou velice otevření a vstřícní.

2013-2014

V současné době chlapec navštěvuje v Basicu 3. třídu. Rodiče jsou se školou velice spokojeni. Chlapec se změnil na výbornou a chodí do školy velice rád. Je teď vyrovnaný a klidný. Domácí úkoly dělá sám a se zájmem. Ve výuce pracuje samostatně, učivo bez obtíží zvládá, má dobré vztahy s učiteli i v kolektivu. Pokud něco potřebuje, sám si to zařídí a umí řešit problémy. Občas má problémy s dodržováním pravidel ve škole a potřebuje důslednější kontrolu, ale vždy se s ním lze domluvit a situaci vyřešit. Špatné zkušenosti z bývalé školy na něm nezanechaly žádné následky. Bez obtíží funguje v kolektivu mezi ostatními dětmi.

Podle rodičů se v bývalé škole nikdo nezabýval tím, co děti opravdu potřebují a čemu nerozumí. V Basicu se s dětmi jedná s respektem a je jim objasněno vše, co potřebují. Děti mají možnost vše pochopit a učit se s radostí.

Případová studie 2

Věk: 9

Třída: 3.

Pohlaví: chlapec

Bydliště: Brno

Příchod do Basicu: 12. 10. 2013

2011 - 2013

V těchto letech navštěvoval chlapec 1. - 2. třídu ve standardní základní škole v Brně. Na této škole měl problémy s třídní učitelkou. Křičela na něj, protože nedokázal pochopit učivo tak rychle, jako ostatní studenti.

Díky takovému přístupu ze strany učitelů se z chlapce stal introvert, který nechtěl komunikovat, odmítal pracovat ve výuce, měl velkou nechuť k učení a negativní postoj ke škole. Pokud měl nějaký zadaný úkol, nechtěl to splnit. Lehal si na lavici a nekomunikoval nebo se schoval pod lavici a odmítal celé vyučování vylézt. Nedalo se s ním vůbec komunikovat, protože téměř nemluvil. Díky přístupu ze strany učitelů, se kterým se setkal, chodil do školy velmi nerad. Vůbec nespolečně pracoval s kolektivem a neměl kamarády. Ke všemu a všem se stavěl nepřátelsky.

Taková situace se rodičům nezamlouvala. Vadilo jim, jaký mají učitelé ke svým žákům přístup. Chtěli pro syna školu, kde bude přátelské prostředí bez stresu. Kde se dětem budou učitelé věnovat individuálně a zajímají se o potřeby svých studentů.

2013

V roce 2013 se o Basicu rodiče dozvěděli od svého známého. Pro syna v tu dobu již hledali jinou školu, a proto se šli do Basicu podívat. Zaujal je individuální přístup učitelů ke studentům. Pro syna proto zvolili Basic.

Chlapec začal navštěvovat 3. třídu. Při příchodu vůbec nekomunikoval a byl uzavřený. Měl velmi nízké emoce. Choval se odtažitě a nepřátelsky. S učiteli téměř nekomunikoval, se spolužáky mluvil velice málo a ke škole se stavěl negativně, díky špatným zkušenostem. V hodinách nechtěl nic dělat, byl výbušný, lehal si na lavici nebo se schovával pod lavici. Zastával ke svému okolí nepřátelský postoj. Pokud se mu něco ve výuce nelíbilo, začal křičet a házet s pomůckami. Bylo potřeba ho nechat uklidnit a pak s ním situaci komunikovat. Ke svým spolužákům se choval agresivně. Řešila se s ním řada záležitostí. Třídní učitelka s ním pravidelně komunikovala a vysvětlila mu, že opravdu chceme studentům pomáhat. Zastávala k němu přátelský postoj, který chlapec na bývalé škole nezažil. Jednala s ním jako s rovnocenným partnerem. Situace se začala zlepšovat asi po 2-3 měsících. Chlapec začal více komunikovat, pracovat ve výuce, začlenil se do kolektivu a získal ke škole kladný vztah.

2014

V současné době chlapec navštěvuje v Basicu 3. třídu. Ve výuce pracuje samostatně a učivo zvládá bez problémů. Bez obtíží komunikuje s učiteli a má mnoho přátel. Stal se z něj velmi veselý a kamarádský chlapec, který rád pomáhá svému okolí. Spolupracuje s kolektivem a při komunikaci se dívá do očí, což u něj při příchodu neexistovalo. Získal větší pocit sebevědomí a ve škole je velmi spokojený. Velmi se zajímá své spolužáky, je všímavý a zvědavý. Vždy se těší na družinu, kde pravidelně vyrábí nějaké výrobky. To ho velice baví a moc se mu to daří. Sám chodí za učiteli a povídá si s nimi. Rád jim sděluje svoje zážitky. Pokud se setká s něčím, co se mu nelíbí, dovede to vyřešit bez problémů komunikací. Podle rodičů je chlapec klidnější a do školy chodí rád. Rodiče vidí rozdíl mezi státní ZŠ a ZŠ Basic v přístupu učitelů k dětem. Líbí se jim, že se učitelé starají o potřeby žáků individuálně.

Případová studie 3

Věk: 8

Třída: 2.

Pohlaví: chlapec

Bydliště: Brno

Příchod do Basicu: 3. 2. 2014

2012 - 2013

V těchto letech chlapec navštěvoval 1. třídu ve státní základní škole v Brně. Začal však mít problémy s učivem. Především se čtením, psaním a diktáty. Z toho se odvozovaly potíže i v ostatních předmětech, kde nebyl schopen přečíst zadání a tak nemohl úkol vypracovat. Ze strany učitelů se setkával s nadávkami a ponižováním před celou třídou, pokud něco nevěděl. Často od kolektivu i učitelů slyšel: „Jsi blbý, tady nemáš co dělat.“ Spolužáci se mu posmívali kvůli jeho špatné výslovnosti. Díky tomu, že byl chlapec uzavřený a ve stresu, tak se nebránil a situaci neřešil. Ze strany třídní učitelky byl absolutní nezájem. Za trest býval chlapec bez svačiny a přestávek. Tresty míval, pokud nestíhal ve vyučování zadané úkoly nebo je nezvládal splnit, protože pro něj byly náročné. Pokud se ozval a chtěl se obhájit, znamenalo to pro chlapce ještě větší problémy. Nebyla zde žádná komunikace mezi chlapcem a třídní učitelkou. Stejně tak to bylo s komunikací mezi třídní učitelkou a rodiči chlapce. To znamenalo stres jak pro chlapce, tak i pro rodiče. Chlapec byl uzavřený, nekomunikoval a měl velmi nízké emoce. Velmi špatně snášel neúspěch, se kterým se denně setkával. Ve škole se vždycky snažil, ale stále to bylo nedostačující. Domácí úkoly a učení mu doma trvalo i tři hodiny. Věci, které nezvládal ve škole, dokončoval doma. Stejně tak jako byl nešťastný chlapec, tak byli i jeho rodiče. Škola poslala chlapce do Pedagogicko-psychologické poradny.

2013

Ke konci roku 2013 se rodiče od známých dozvěděli o Studijním centru Basic. Líbil se jim individuální přístup k žákům. Chlapec tedy chodil na doučování po dobu dvou měsíců. Rodiče byli nadšení z kladných výsledků, kterých začal jejich syn dosahovat. Po dvou měsících začal sám číst a doučil se část abecedy. Četl si nápisy okolo silnice, což dříve úplně odmítal. Začal více komunikovat a získával postupně opět sebevědomí, protože zažíval úspěch. Rodiče byli zlepšením svého syna tak nadšení, že se rozhodli syna přehlásit

do Základní školy Basic. Z počátku byl chlapec uzavřený a s kolektivem se moc nepřátelil. S ostatními studenty moc nekomunikoval. Ve výuce byl pasivní a neprojevoval se. Trvalo několik dní, než si chlapec zvykl na nové přátele a prostředí. Začal získávat přesvědčení o tom, že učitelům i dětem může věřit, nikdo se mu nebude posmívat a všichni s ním budou jednat jako s rovnocenným partnerem. S chováním neměl chlapec v Basicu problém.

2014

Chlapec v současné době v Basicu navštěvuje 2. třídu. Rodiče u chlapce vidí velké změny. Je klidnější, vyrovnanější, bez stresu a strachu, že se mu bude někdo posmívat, pokud něco neumí. V matematice přestal k počítání používat prsty a odpadlo každodenní děláni domácích úkolů. Dítě se teď do školy těší a líbí se mu tam. A co je pro rodiče nejdůležitější, těší se i na paní učitelku.

V Basicu je podle rodičů klid a pohoda. Chlapec pravidelně komunikuje s třídní učitelkou. Pokud je nějaký problém, hned se vše v klidu vyřeší. Domácí úkoly denně zaberou maximálně ½ hodiny. Vše jde najednou bez stresu, sám si chce číst a počítat. Dokonce ho to začalo i bavit. Ještě od syna neslyšeli, že by se do školy netěšil.

Chlapec se velice snaží. Na učivo potřebuje více času, ale všechno zvládá. Do kolektivu se už začlenil a je oblíbený. Velmi špatně ale snáší neúspěch. Pokud je vše v pořádku, je veselý a snaživý. Pokud se mu však něco nepodaří, ihned má nízké emoce a uzavírá se. Nedovede konfrontovat neúspěch. Na takovém problému je ještě potřeba zapracovat. Je nutné, aby byl chlapec schopný zvládnout neúspěchy a neovlivnilo to jeho psychiku.

Případová studie 4

Věk: 9

Třída: 3.

Pohlaví: dívka

Bydliště: Rosice

Příchod do Basicu: 12. 12. 2013

2011-2013

Na předchozí škole v těchto letech dívka navštěvovala 1. - 3. třídu v Rosicích. Na této bývalé škole měla dívka problémy s paní učitelkou a učivem. Neměla zájem učivo dětem dostatečně vysvětlit a zajímat se o jejich potřeby. Komunikace také nebyla dostačující. Třídní učitelka nekomunikovala s dívkou a pořádně ani s rodiči. Dívčiny emoce byly dost nízké. Nebyla vůbec šťastná a škola ji nebavila. Díky nezájmu třídní učitelky neměla ani dobré známky, protože učivu dostatečně nerozuměla. Měla k učivu velkou nechuť. Z veselé a komunikativní dívky se stal žák bez zájmu o vzdělávání. Měla jen pár přátel a byla nešťastná.

2013

Rodiče se o Basicu dozvěděli z novin. Zaujala je výuka s porozuměním, protože jejich dcera potřebovala s učivem pomoci. Nejdříve nastoupila na doučování do Studijního centra Basic. Dívku doučování bavilo a domů chodila nadšená. Velice se snažila a zažívala úspěchy. Asi po měsíci doučování se objevily výsledky u dívky ve škole. Začal se jí zlepšovat prospěch. Více komunikovala a byla opět spokojená. Rodiče byli nadšení, a proto dívku přehlásili do Základní školy Basic.

Dívka v Basicu nastoupila do 3. třídy. Nebyl pro ni problém zapojit se do kolektivu, protože je velice aktivní. Našla si mnoho nových přátel a opět vztah ke škole, kterou navštěvovala moc ráda. Stala se z ní veselá a sebevědomější dívka. Dovedla samostatně řešit situace. Velmi ráda sdělovala své zážitky vyučujícím.

2014

Díky nízkému počtu žáků ve třídě se může učitelka věnovat všem dětem a mohou se ptát na cokoli. Dívka teď chodí v Basicu do 3. třídy a ve škole je šťastná, ráda a těší se tam. Je velmi nadaná. Učivo zvládá bez obtíží, je velice komunikativní, veselá a oblíbená. Zlepšila se i prospěchově. Má výborný vztah s třídní učitelkou i paní učitelkou v družině. Neustále něco vyrábí a učí se nové věci. Vychází velice dobře i s ostatním personálem školy. Výhody v Basicu vidí hlavně v tom, že nemusí už tolik času trávit doma u učení, paní učitelka totiž zvládá vše vysvětlit ve škole. Komunikace ve škole je podle rodičů velice pružná, není problém se se všemi na čemkoliv domluvit, jak po telefonu, tak e-mailem, ale hlavně osobně.

Rozdíl mezi předchozí ZŠ a ZŠ Basic je podle rodičů především v počtu dětí ve třídách, v přístupu paní učitelky k dětem, ve vysvětlování učiva a v komunikaci mezi učitelem a rodiči.

Případová studie 5

Věk: 9

Třída: 4.

Pohlaví: dívka

Bydliště: Brno

Příchod do Basicu: 27. 9. 2012

2010-2012

V těchto letech dívka navštěvovala 1. - 3. třídu základní školy v Brně. Začal ale mít problémy s učením, protože špatně rozuměla textu a vysvětlenému učivu. Ze strany učitele nebyl zájem, aby se takový problém napravil. Dívka nebyla ve škole spokojená a chodila tam nerada. Nestačila tempu, které bylo ve vyučování nasazeno. Mnoho času jí doma zabralo děláni domácích úkolů. Byla ve stresu a ke škole měla nechuť. Učení jí nešlo a stále více zažívala neúspěch, což snižovalo i její sebevědomí. Dívka, která bývala velmi veselá a přátelská, se dostala na nízké emoce. Rodiče se proto rozhodli situaci řešit a chtěli školu změnit, protože neviděli jiné východisko. Nesmířili se s tím, že je jejich dcera tak nešťastná.

2012-2013

Dívka přešla do Basicu v roce 2012, kdy školu rodiče objevili na internetu. Chtěli pro dceru místo, kde bude přátelská atmosféra a individuální přístup, který zaručí, že se bude učitel dítěti opravdu věnovat a zajímat se o jeho individuální potřeby. Dívka nastoupila v Basicu do 3. třídy. Z počátku byla zamlklá a moc se nezapojovala do kolektivu. Neustále se ujišťovala o tom, zda plní úkoly ve vyučování správně. Byla nadšená přístupem třídní učitelky, která se jí věnovala. Dívku začala škola bavit a získala větší chuť k učení. Postupně došlo ke zvýšení sebevědomí a lepšímu porozumění učivu. Zapojila se do kolektivu a našla si nové přátele. Zlepšila se v prospěchu a učivo začala zvládat bez problémů. V kolektivu se stala velmi oblíbenou.

2014

Rodičům se velice líbí, jaký Basic klade důraz na vysvětlování a pochopení učiva s možností doučování. V poslední době ale mají dojem, že se tento účel vytrácí. Změnu příkládají k tomu, že se zvýšil počet žáků na škole a počet učitelů.

Dívka je v současné době komunikativnější, samostatnější, přátelská a učivo zvládá bez problémů. Bez větších obtíží dohnala v učivu ostatní spolužáky ve třídě. Ve výuce je aktivní a ptá se učitelů, pokud něčemu nerozumí. V Basicu jsou podle ní hodné vyučující a vyhovuje jí tempo při vysvětlování učiva. Spolupracuje s ostatními spolužáky a má mnoho přátel. Pokud se jí něco nelíbí, dovede si to sama vyřešit. Rozvinulo se u ní logické uvažování a schopnost řešit problémy.

Případová studie 6

Věk: 13

Třída: 7.

Pohlaví: dívka

Bydliště: Brno

Příchod do Basicu: 3. 9. 2012

2007-2012

Dívka navštivovala 1. - 5. třídu základní školy v Brně, kde se setkala se špatným přístupem k individuálním potřebám žáků ze strany učitelů. Třídní učitelka neřešila vztahy mezi žáky, které nebyly vůbec dobré. Docházelo k posmívání ze strany spolužáků, což dívka špatně snášela. Do školy chodila nerada. Díky tomu se prohlubovala její neznalost v učivu. Navštívila i Pedagogicko-psychologickou poradnu. Byla označena za velmi citlivou a uzavřenou osobnost, která potřebuje speciální přístup a citlivé jednání. Poslána byla také na ABBIA CLINIC. U dívky byla diagnostikována porucha osobnosti a stresová porucha. Učitelům bylo doporučeno, aby byly dívce poskytovány patřičné úlevy. Doktoři napsali, že je u ní narušena organicita mozku. Neúspěchy, které zažívá ve škole, tak nemohla ovlivnit. Nebyla tak schopná odvést ve škole patřičné úkoly. Dívka byla uzavřená, na nízkých emocích a téměř nekomunikovala. Ve škole nebyla šťastná a neměla přátele. Měla velmi nízké sebevědomí a setkávala se pouze s neúspěchem.

2012-2013

Právě kvůli výše uvedeným problémům se rodiče rozhodli pro školu Basic, kterou objevili na internetu. Dívka zde nastoupila do 6. třídy. Byla uzavřená, plachá, velmi nízko na emocích, měla problém začlenit se do kolektivu a téměř nekomunikovala. S učivem byla velice pozadu z předchozí školy, kde získala mnoho nepochopení v základech učiva. Bylo zdlouhavé u dívky vyvolat opět chuť k učení. Měla obavy z toho, že se jí budou spolužáci opět posmívat a nebude učivo zvládat. Bylo potřeba ji přesvědčit o tom, že tak Basic nefunguje. Učitelé mají zájem o potřeby studentů a etika je na škole striktně dodržována. U dívky došlo po čase ke zvýšení sebevědomí, začala více komunikovat s kolektivem ve třídě i s učiteli, došlo k porozumění a doplnění znalostí učiva.

2014

Dívka v současné době navštěvuje 7. třídu ve škole Basic. Stala se z ní zdravá, sebevědomá a veselá dívka, které nepotřebuje speciální přístup a jednání. Stačí jí přátelský přístup a rozumět látce, kterou se učí. Ve třídě je oblíbená a má mnoho přátel. Dovede sama řešit své potíže a říct, pokud se jí něco nelíbí. Škola ji baví a učivo zvládá velice dobře. Jediné, čeho se dívka obává, je hloubka a rozsah znalostí u přijímacích zkoušek na střední školu.

Výhody u Basicu vidí rodiče v individuálním přístupu k žákům, ale v poslední době toto rodiče pocítují do určité míry jako nevýhodu, protože je rozsah výuky přizpůsobován tempu třídy. Další nevýhody vidí v častém střídání učitelského sboru. Pozitivně hodnotí způsob a metodu vysvětlování učiva s možností doučování. Rodiče mají dojem, že je škola málo technicky vybavená výpočetní technikou a dalšími pomůckami nezbytnými pro II. stupeň základní školy.

7.4 Zpracování získaných výsledků

Z případových studií zřetelně vyplývá, že rodiče i děti jsou se školou Basic velice spokojeni. Děti jsou šťastnější, sebevědomější, učení zvládají lépe, rozvinula se jejich komunikace a do školy chodí rády. To je podle mě úžasné. Děti, které mají o vzdělávání zájem, se učí mnohem lépe. Ze zpracovaných výsledků je jasné, že rodiče hodnotí Basic velice pozitivně.

Rodiče vidí velký rozdíl mezi státní základní školou a základní školou Basic. Především vítají individuální přístup k dětem. Líbí se jim přístup pedagogů k dětem, pravidelná a otevřená komunikace s rodiči, orientace učitelů na potřeby žáků a to, že děti mohou za učiteli přijít s jakoukoliv prosbou.

Na předchozích školách měly děti potíže s učivem a učiteli. Děti nezvládaly tempo, kterým se ve třídě vyučovalo, učitelé se nestarali o potřeby dětí. Některé děti byly ze strany učitelů i ponižovány a křičelo se na ně. S takovým přístupem děti školu těžko zvládaly. Učivo, které nezvládly ve škole, se musely doučit doma a velmi dlouho jim trvalo zpracování domácích úkolů. Jak rodiče uvádí, u domácích úkolů trávili i 3 hodiny denně.

Český vzdělávací systém je vyznačován docela velkými nerovnostmi v příležitostech vzdělávání a znevýhodňováním určitých skupin dětí. Tyto děti byly vyřazeny z hlavního vzdělávacího proudu. Učitelé často ani nevyužijí možností, aby poskytl žákům individuální podporu, jak dokládají výpovědi žáků.⁹³

Můžu tedy říci, že cíl, který jsem si stanovila, jsem splnila. Zjistila jsem rozdíl mezi standardní základní školou a ZŠ Basic. Překvapující pro mě bylo zjištění, jaké mají děti problémy s učiteli a bývají ponižovány.

Jako učitelka svoji pozornost věnuji potřebám každého dítěte a tím jsou děti ke mně komunikativnější, otevřenější a máme spolu přátelský vztah. Pokud mají děti problém, řeknou mi to a potom se mohou bez obtíží učit. Velmi důležitý je přístup ze strany učitelů.

Zjistila jsem tedy, že Basic je na tom velice dobře a studijní technologie a komunikace s dětmi funguje.

---

⁹³ POLECHOVÁ, P. et al. *Jak se dělá „škola pro všechny“*. Kladno: AISIS, 2005. s. 8.

ZÁVĚR

Ve své diplomové práci „Aktivizační a motivační výukové metody“ jsem se zabývala alternativní výukou a především jsem se zaměřila na studijní technologii, kterou vyvinul Hubbard. Alternativní vzdělávání je v dnešní době velice rozšířené a žádané po celém světě. Existuje mnoho možností metod alternativní výuky a každý si může vybrat podle svých požadavků. Rodiče hledají pro své děti především individuální přístup v učivu a přátelské prostředí, kam děti chodí rády a učení je baví.

V současné době jsou učební osnovy na základních školách plné učiva, které je potřeba zvládnout a učitelé ve svých hodinách spěchají, aby učivo zvládli v termínu. Důsledkem je větší počet dětí, které ve škole nestíhají a mají s učivem problémy, protože tomu dostatečně nerozumí. V poslední době tak přibývá dětí, které navštěvují Pedagogicko-psychologickou poradnu, protože mají potíže ve škole. Rodiče vidí, že dítě potřebuje individuální přístup a jinou formu výuky, než je ve státní základní škole. To bývá důvodem, proč děti přihlásí do soukromé školy s alternativním vzděláváním.

Cílem mé práce bylo představit čtenáři studijní technologii – aktivizační a motivační výukovou metodu. Mým zájmem bylo zjistit, jaký je rozdíl mezi běžnou základní školou a základní školou Basic, která používá studijní metodu k výuce dětí. Je to metoda, která zajišťuje, že děti všemu rozumí a mají pak chuť se učit.

Jak je patrné z praktické části práce, děti měly na ZŠ problémy s učivem a učiteli. V Basicu je k dětem přistupováno individuálně, učitelé je berou jako rovné partnery a ve škole panuje přátelská atmosféra. Z případových studií tedy vyplývá, že u dětí přestupem nastala velká změna k lepšímu a rodiče mají se školou dobré zkušenosti. Podle rodičů tedy základní škola Basic výsledky má a je to škola, kterou děti navštěvují rády.

I přes to, že má studijní technologie výsledky, může se setkat i s negativním ohlasem. Důvodem je zakladatel studijní technologie Hubbard, který založil scientologii. Lidé se domnívají, že Basic je scientologická organizace. Metodu sice založil scientolog, ale je dostupná všem lidem na celém světě bez ohledu na náboženství.

Studijní technologie je ověřenou formou alternativní výuky, která ještě není doposud rozšířena, ale stále nachází v České republice více příznivců.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BERAN, V. *Učím s radostí: zkušenosti, lekce, projekty*. 1. vyd. Praha: Agentura Strom, 2003. 237 s. ISBN 80-861-0609-8.
- [2] CANGELOSI, J. *Strategie řízení třídy: jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2000. 289 s. ISBN 80-7178-406-0.
- [3] COWAN, D. E.; BROMLEY, D. G. *Sekty a nová náboženství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 222 s. ISBN 978-802-4731-636.
- [4] ČERVENÁKOVÁ, E. *Jak se dělá "Škola pro všechny": východiska a nové metody pro praxi*. 1. vyd. Kladno: AISIS, 2005. 101 s. ISBN 80-239-4667-6.
- [5] DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 374 s. ISBN 978-80-246-0139-7.
- [6] HAVLÍKOVÁ, L. *Program podpory zdraví ve škole: rukověť projektu Zdravá škola*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 275 s. ISBN 80-7178-263-7.
- [7] HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. - Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
- [8] HERMAN, M. *Najděte si svého maršala: co jste vždycky chtěli vědět o psychologii, ale ve škole vám to neřekli*. 2. přeprac. vyd. Olomouc: Hanex, 2008. 304 s. ISBN 978-807-4090-233.
- [9] HERMOCHOVÁ, S. *Skupinová dynamika ve školní třídě: východiska a nové metody pro praxi*. 1. vyd. Kladno: AISIS, 2005. 169 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-239-5612-4.
- [10] HRÁBKOVÁ, L. *Nadání a nadaní*. Praha: Grada, 2009. 256 s. ISBN 978-247-1998-6.
- [11] HUBBARD, L., R. *Osobní hodnoty a integrita*. Copenhagen: New Era, 2008. 295 s. ISBN 87-7816-613-6.
- [12] HUBBARD, L., R. *Problémy práce*. Glostrup: New Era, 2009. 195 s. ISBN 978-87-7688-741-4.
- [13] HUBBARD, L. R. *Učení jak se učit*. Glostrup: New Era, 2009. 196 s. ISBN 978-87-7989-575-1.
- [14] HUBBARD, L., R. *Základní studijní příručka*. Copenhagen: New Era, 2004. 279 s. ISBN 87-7989-577-8.

- [15] JŮVA, V. *Alternativní školy*. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 1996. 226 s. ISBN 80-859-3119-2.
- [16] JŮVA, V. *Stručné dějiny pedagogiky*. 4., rozš. vyd. Brno: Paido, 1997. 112 s. ISBN 80-859-3143-5.
- [17] JŮVA, V. *Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium*. Vyd. 2. Brno: Paido, 2001. 118 s. ISBN 80-859-3195-8.
- [18] KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení a vyučování: teoretické a praktické problémy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001. 233 s. ISBN 978-80-246-0192-2.
- [19] KASÍKOVÁ, H. *Učíme (se) spolupráci spoluprací: východiska a nové metody pro praxi*. 1. vyd. Kladno: AISIS, 2005. 141 s. ISBN 80-239-4668-4.
- [20] KASPER, T.; KASPEROVÁ, D. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. 224 s. ISBN 978-80-247-2429-4.
- [21] KOVALIK, S.; OLSEN, K. *Integrovaná tematická výuka*. Kroměříž: Spirála, 1995. 304 s. ISBN 80-901-8730-7.
- [22] KREJČOVÁ, V.; KARGEROVÁ, V. *Vzdělávací program Začít spolu: metodický průvodce pro I. stupeň základní školy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 118 s. ISBN 80-717-8695-0.
- [23] LUŽNÝ, D. *Nová náboženská hnutí*. Brno: Česká společnost pro studium náboženství, 1999. 97-100 s. ISBN 1210-3640.
- [24] MACHOVÁ, J. *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada, 2009. 291 s. ISBN 978-80-247-2715-8.
- [25] MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. 332 s. ISBN 80-247-1362-4.
- [26] PERSSON, B. *Applied Scholastics: klíč k efektivnímu vzdělávání*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. 44 s. ISBN 978-80-7395-465-9.
- [27] PIKE, G. *Globální výchova*. Praha: Grada, 1994. 281 s. ISBN 80-85623-98-6.
- [28] PORTEŠOVÁ, Š. *Rozumově nadané děti s dyslexií*. Praha: Portál, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7367-990-3.
- [29] PRŮCHA, J. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2012. 322 s. ISBN 978-80-7178-999-4.

- [30] PRŮCHA, J. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, s.r.o., 2009. 936 s. ISBN 978-80-7367-546-2.
- [31] PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2006. 272 s. ISBN 80-7178-944-5.
- [32] RÝDL, K. *Inovace školských systémů*. Praha: ISV, 2003. 281 s. ISBN 80-86642-17-8.
- [33] RÝDL, K. *Metoda Montessori pro naše dítě: inspirace pro rodiče a další zájemce*. Pardubice: FF Univerzity Pardubice, 2013. 199 s. ISBN 978-807-3950-040.
- [34] SERFONTEIN, G. *Potíže dětí s učením a chováním*. Praha: Portál, 1999. 152 s. ISBN 80-7178-315-3.
- [35] SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole: východiska a nové metody pro praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 190 s. ISBN 80-717-8262-9.
- [36] ŠMAHELOVÁ, B. *Nástin vývoje pedagogického myšlení*. 4., rozš. vyd. Brno: MSD, 2008. 98 s. ISBN 978-80-7392-040-1.
- [37] VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi: východiska a nové metody pro praxi*. 1. vyd. Kladno: Aisis, c2006. 226 s. ISBN 80-239-4908-X.
- [38] VALIŠOVÁ, A. et al. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2010. 456 s. ISBN 978-80-247-3357-9.
- [39] VÁŇOVÁ, R. et al. *Studijní texty k dějinám pedagogiky*. Praha: PedF UK, 1985.
- [40] WENKE, H., RÖHNER, R. *Ať žije škola: daltonská výuka v praxi*. Brno: Paido, 2000. 125 s. ISBN 80-85931-82-6.
- [41] Oficiální stránky *Alternativní školy*, [online], [cit. 2013-11-05], dostupné z WWW: <http://www.alternativniskoly.cz/>
- [42] Oficiální stránky *Applied scholastics*, [online], [cit. 2014-03-10], dostupné z WWW: <http://www.appliedscholastics.org/about-us/our-mission.html>
- [43] Oficiální stránky *Association for Better Living and Education*, [online], [cit. 2014-03-10], dostupné z WWW: <http://www.able.org/appliedscholastics>
- [44] Oficiální stránky *Basicu* [online], [cit. 2013-12-10], dostupné z WWW: <http://www.basic.cz/o-nas/vyjadreni-odborniku/>

- [45] Oficiální stránky *Brněnského deníku*, [online], [cit. 2013-11-06], dostupné z WWW: http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/nova-skola-v-brne-podle-zakladatele-scientologie.html
- [46] Oficiální stránky *Hubbard*, [online], [cit. 2013-10-15], dostupné z WWW: <http://www.hubbard.cz/pdf/czech.pdf>
- [48] Oficiální stránky *Ministerstva školství, mládeže a výchovy*, [online], [cit. 2013-10-09], dostupné z WWW: www.msmt.cz/file/26081/download/
- [49] Oficiální stránky *Scientologie*, [online], [cit. 2013-10-22], dostupné z WWW: <http://www.scientologie.cz/tisk/index.php?display=page&ID=7&version=CZ&pg=2>
- [50] Oficiální stránky *The Way to HAPPINESS*, [online], [cit. 2013-10-15], dostupné z WWW: <http://www.thewaytohappiness.org/about-us/l-ron-hubbard-american-author-and-humanitarian.html>
- [51] Oficiální stránky *Základní školy Basic*, [online], [cit. 2013-11-06], dostupné z WWW: <http://www.skolabasic.cz/>